

ឯកសារប្រាកដប្រជា
 CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFIRMÉE
 ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួលបាន (Certified Date/Date de certification)
 28 / 07 / 2010
 មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé
 du dossier: **Ratanak**

ជាធរមាន
 Kingdom of Cambodia
 Nation Religion King
 Royaume du Cambodge
 Nation Religion Roi

D310/1/3

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
 Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
 Chambres extraordinaires au sein des tribunaux cambodgiens

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
 Pre-Trial Chamber
 Chambre Préliminaire

**តារាងប្រជាជន និងតារាងអង្គការសហប្រជាជាតិ ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពី
 ការបង្កើតវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្ម
 ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅក្នុងរយៈពេលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ**

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស (អបជ ៥២)

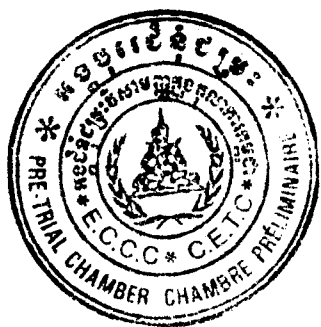
- ចំពោះមុខ:
- ចៅក្រម ត្រាង គឹមសាន, ប្រធាន
  - ចៅក្រម Rowan DOWNING
  - ចៅក្រម និយ ថុល
  - ចៅក្រម Catherine MARCHI-UHEL
  - ចៅក្រម ហួត ចុនី

ឯកសារដើម
 ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
 ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception):
 28 / 07 / 2010
 ម៉ោង (Time/Heure): 13:15
 មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé
 du dossier: **Ratanak**

កាលបរិច្ឆេទ: ថ្ងៃទី២១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០

សាធារណៈ (ដោយគោរពសហគមន៍)
**សាលដីកាលើបណ្តឹងខ្លួនឯងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចបដិសេធ
 សំណើសុំសម្ភាសន៍បុគ្គលដូចរាយនាមនៅក្នុងសំណើសុំប្រព្រឹត្តិកិច្ចស៊ើបសួរ
 ស្តីពីការធាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ និងការរៀបរយព័ត៌មានដោយបង្ខំ**

សហព្រះរាជអាជ្ញា
 ជា លាង
 Andrew CAYLEY

ជនត្រូវចោទ
 ឆួន ជា
 ខៀវ សំផន
 អៀង សារី
 អៀង ធីរិទ្ធ
 កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ "ឌុច"

សហមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

គឹម ម៉េងឃី

ម៉ឺច សុវណ្ណារី

Martine JACQUIN

Philippe CANONNE

Fabienne TRUSSES-NAPROUS

Elizabeth-Joelle RABESANDRATANA

Annie DELAHAIE

នី ចាន់ឌី

ឡេកា ជុនធី

Silke STUDZINSKY

គង់ ពិសី

ហុង គឹមសួន

Pierre-Olivier SUR

យុង ផានិត

ស៊ីន សុវ៉ាន

Mahdev MOHAN

NGUYEN Lyma

Marie GUIRAUD

Patrick BAUDOIN

Olivier BAHOUAGNE

Julien RIVET

Emmanuel ALTIT

Maria Stefania CATALETA

គង់ ហេង

សំ សុគង់

សុខ សំរឿន

Charlotte PLANTIN

Pascal AUBOIN

Jan Ernest RASSEK

ជេត វណ្ណលី

ពេជ អង្គ

សហមេធាវីការពារក្តីជំនុំជម្រះ

សុន អរុណ Michiel PESTMAN

Victor KOPPE

Andrew IANUZZI

ស សូវ៉ាន Jacques VERGÈS

Philippe Gréciano

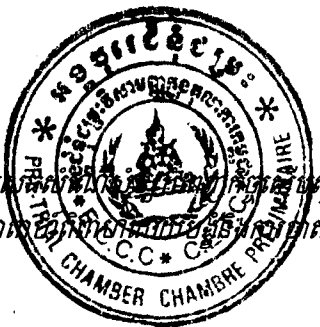
ផាត់ ពៅស៊ាង Diana ELLIS

អាង ឧត្តម Michael G. KARNAVAS

សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

យូ ប៊ុនឡេង Marcel LEMONDE

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបអង្កេតលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមានលក្ខណៈនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបអង្កេតលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ខ្លួនដោយបង្ខំ

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (“អ.វ.ត.ក”) បានទទួល “បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ប្រឆាំងនឹងដីកាបដិសេធសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរសាក្សី ដែលមាន ឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងការបាត់ខ្លួនដោយ បង្ខំ”^១ ដែលសហមេធាវីតំណាងឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (“បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍” និងដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍) បានដាក់ក្តីនៅថ្ងៃទី២៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១០ ប្រឆាំងនឹង “ដីកាបដិសេធសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត (“ស.ច.ស”) ស្តីពីសំណើសុំសម្ភាសន៍បុគ្គលដែលមានឈ្មោះក្នុងសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាក់ទងការរៀបការដោយ បង្ខំ និងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ”^២ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០ (“ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់”)។

I. ប្រតិទិនតំណាង

១. នៅថ្ងៃទី១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៩ ស.ច.ស បានចេញដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅពិនិត្យ (“ដីកាបញ្ជូន សំណុំរឿងទៅពិនិត្យ”)^៣ ទៅឱ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីស្នើសុំ (១) យោបល់លើការទទួលពាក្យសុំ តាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួនបួន ពីបុគ្គលដែលបានអះអាងថា អង្គការបានបង្ខំពួកគេឱ្យ រៀបការ ដោយករណីមួយចំនួន ការរៀបការដោយបង្ខំនោះធ្វើឡើងក្នុងពេលតំណាលគ្នាជាមួយ អ្នកដទៃទៀតរាប់សិបគូ ហើយពួកគេទទួលរងការគម្រាមសម្លាប់ចោលជាចំហ ប្រសិនបើពួក គេបដិសេធមិនព្រមមានទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទជាមួយប្តី/ប្រពន្ធរបស់ពួកគេ^៤ ហើយនិង (២) ប្រសិន បើចាំបាច់ ស្នើសុំចេញដីកាសន្និដ្ឋានឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែម។ ស.ច.ស បានកត់សម្គាល់ថា ដីកា សន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរចុះថ្ងៃទី១៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ (“ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យ

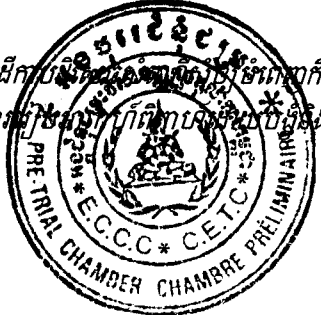
^១ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ជំទាស់ដីកាបដិសេធសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរសាក្សី ដែលមានឈ្មោះ នៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១០ ឯកសារ D310/1/1 (“បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍”)។

^២ ដីកាស្តីពីសំណើសុំសម្ភាសន៍បុគ្គលដែលមានឈ្មោះក្នុងសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាក់ទងការរៀបការដោយបង្ខំ និង ការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០ D310 (“ដីកាដែលត្រូវបានជំទាស់”)។

^៣ ដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅពិនិត្យ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៩ ឯកសារ D146 (“ដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅពិនិត្យ”)។

^៤ ដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅពិនិត្យ ទំព័រ ១-២ យោងទៅលើពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីលេខ 08-01937; 08-01938; 08-01939 និង 08-02059។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបដិសេធសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

ស៊ើបសួរ”^៥ និងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៨ (“ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទីមួយ”)^៦ មិនបាននិយាយយោងលើគោលនយោបាយរបស់របបនេះត្រង់ទិដ្ឋភាពជាក់លាក់មួយនេះឡើយ ហើយបានបញ្ជាក់ថា សាក្សីជាច្រើន រួមទាំងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួនបួនរូប^៧ បានរៀបរាប់អំពីហេតុការណ៍ ដែលបានកើតឡើងស្រដៀងគ្នា^៨។

២. នៅថ្ងៃទី៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៩ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់ “ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅពិនិត្យរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែម” (“ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទីពីរ”)^៩ ដោយក្នុងនោះស្នើសុំ និងអនុញ្ញាតឱ្យ ស.ច.ស បើកការស៊ើបសួរលើអង្គហេតុដែលដើមបណ្តឹងចំនួនប្រាំនាក់បានដាក់ប្តឹងចោទប្រកាន់ថា ពួកគេត្រូវបានកម្មាភិបាលខ្មែរក្រហមចាប់បង្ខំឱ្យរៀបការ និងមានទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទ នៅក្នុងខេត្តកំពត^{១០} និងខេត្ត^{១១} តាកែវ^{១២}។ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៏បាន

^៥ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ ឯកសារ D3 (“ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ”)។

^៦ សេចក្តីសន្និដ្ឋានបន្ថែម ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៨ ឯកសារ D83 (“សេចក្តីសន្និដ្ឋានបន្ថែម លើកទី១”)។

^៧ ដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅពិនិត្យ ទំព័រ ២ យោងឯកសារ D22/17, D22/31, D22/33 និង 08- [redacted]-02207, D22/34។

^៨ ដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅពិនិត្យ ទំព័រ ២។

^៩ ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅពិនិត្យរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនិងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែម ចុះថ្ងៃទី៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៩ ឯកសារ D146/3 (“ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទី២”)។

^{១០} ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទី២ កថាខណ្ឌ ២(ក) យោងទៅឯកសារ 08-[redacted]-01937; 08-[redacted]-01938 និង D22/33។

^{១១} ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទី២ កថាខណ្ឌ ២(ខ) យោងទៅឯកសារ 08-[redacted]-01939 និង D22/31.

^{១២} សហព្រះរាជអាជ្ញាបានពិចារណាបន្ថែមទៀតថា ចំពោះដើមបណ្តឹងចំនួនបីនាក់ បណ្តឹងរបស់ពួកគេបានប្តឹងជាចំបងលើការបាត់ខ្លួន និងការសម្លាប់សាច់ញាតិ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៏បានពិចារណាថា ចំពោះបណ្តឹងទីមួយ ការស៊ើបអង្កេតលើការរៀបការដោយបង្ខំ ឬ ទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទដោយបង្ខំ មិនចាំបាច់ធ្វើឡើងឡើយ (ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទី២ កថាខណ្ឌ ៣ ទាក់ទងនឹងឯកសារ D22/170)។ ដើមបណ្តឹងទីពីរចោទប្រកាន់អំពីការរៀបការដោយបង្ខំ ប៉ុន្តែមិនបានចោទប្រកាន់អំពីទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទដោយបង្ខំឡើយ។ ដូច្នេះ ស.ច.ស គួរសម្រេចលើពាក្យសុំរបស់ដើមបណ្តឹងមួយនេះ ដោយផ្អែកលើសាលដីកាលើបណ្តឹងខ្លួនរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរ ឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើកទី២ ដោយបង្ខំនិងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

អនុញ្ញាតឱ្យ ស.ច.ស បើកការស៊ើបសួរលើអង្គហេតុដទៃៗទៀត ប្រសិនបើអង្គហេតុទាំងនោះ ជួយកំណត់បានពី (ក) ធាតុផ្សំខាងយុត្តាធិការ ចាំបាច់ដើម្បីបញ្ជាក់បានថាតើបញ្ហាខាងអង្គហេតុ ដូចដែលបានយោងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទីពីរនៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទីពីរ ជាបទឧក្រិដ្ឋក្នុងយុត្តាធិការរបស់ អ.វ.ត.ក ដែរឬទេ ឬ (ខ) ទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវរបស់ នួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន ឬ អៀង ធីរិទ្ធ ទាក់ទិននឹងបញ្ហាទាំងនេះ^{១៣}។

៣. នៅថ្ងៃទី៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់ “សេចក្តីអនុញ្ញាតបន្ថែម ដោយ អនុលោមតាមចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៩ ទៅនឹងដីកា បញ្ជូនសំណុំរឿងទៅពិនិត្យរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ បន្ថែម” (“ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទីបី”)^{១៤}។ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យ ស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទីបីនេះបានអនុញ្ញាតឱ្យស.ច.ស តាមដែលខ្លួនកំណត់ថាសមស្រប ពិចារណា និងធ្វើការស៊ើបសួរបន្ថែមទៀតទៅលើឧប្បត្តិហេតុនានា ដូចបានចោទប្រកាន់អំពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយបង្ខំ និងសម្ព័ន្ធភាពផ្លូវភេទ ក្រៅអំពីឧប្បត្តិហេតុនានាដូចដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ នៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទីពីរ^{១៥}។

៤. នៅថ្ងៃទី២៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់ “សេចក្តីផ្តេងការណ៍បន្ថែមរបស់ សហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទងនឹង“ចម្លើយតបចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៩ ទៅនឹងដីកាសន្និដ្ឋាន បញ្ជូនសំណុំរឿងទៅពិនិត្យរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនិងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ

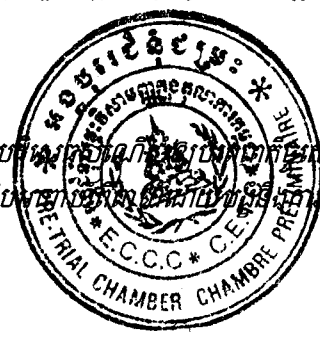
ការចោទប្រកាន់អំពីការសម្លាប់ឪពុករបស់គេ (ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទី២ កថាខណ្ឌ៤ ទាក់ទងនឹង ពាក្យសុំលេខ ០៨-[REDACTED]-02059)។ ដើមបណ្តឹងទីបី ទំនងជាមិនបានចោទប្រកាន់អំពីទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទដោយបង្ខំឡើយ ហើយ វាមិនមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ថាតើដើមបណ្តឹងនេះបានចូលរួមនៅក្នុងការរៀបការដោយបង្ខំនេះដែរឬទេ ដូច្នេះ បណ្តឹងរបស់គេ ស្ថិតនៅក្រៅវិសាលភាពនៃការស៊ើបអង្កេតលើការរៀបការដោយបង្ខំ និងទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទដោយបង្ខំ (សេចក្តីសន្និដ្ឋានបន្ថែម របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ៥ ទាក់ទងនឹងពាក្យសុំលេខ ០៨-[REDACTED]-02207)។

^{១៣} ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទីពីរ កថាខណ្ឌ ៦។

^{១៤} សេចក្តីអនុញ្ញាតបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ចំពោះចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅ ពិនិត្យរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនិងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែម ចុះថ្ងៃទី៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ ឯកសារ D146/4 (“ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទីបី”)។

^{១៥} ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទីបី កថាខណ្ឌ ៣។

សាលដីកាលើបណ្តឹងខ្លួនរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទីបី បានបញ្ជាក់ថា ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទីបី បានបញ្ជាក់ខ្លួនដោយបង្ខំ សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបការដោយបង្ខំ និងទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទដោយបង្ខំ

បន្ថែម” (“ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទីបួន”)^{១៦}។ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទីបួននេះលើកឡើងថា អនុលោមតាមវិធាន ៥៣(១)(ខ) និង (គ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ឧប្បត្តិហេតុដែលបានចោទប្រកាន់អំពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទដែល ស.ច.ស ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទីពីរ អាចត្រូវបានចាត់ថា ជាបទចោទឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ពេលដូចជាការរំលោភផ្លូវភេទ ឬអំពើអមនុស្សធម៌ផ្សេងទៀត ដែលអាចដាក់ទណ្ឌកម្មបានតាមមាត្រា ៥ មាត្រា ២៩(ថ្មី) និងមាត្រា ៣៩ (ថ្មី) នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឱ្យមាន អ.វ.ត.ក។ ដើម្បីបង្ហាញថាអំពើទាំងនេះជាឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ យើងចាំបាច់ត្រូវតែបង្ហាញថា អំពើបែបដូច្នោះត្រូវបានប្រព្រឹត្តជាផ្នែកមួយនៃការវាយប្រហារជាទូទៅ ឬជាប្រព័ន្ធ សំដៅប្រឆាំងទៅលើប្រជាជនស៊ីវិល ដោយមូលហេតុ ជាតិ នយោបាយ ជាតិពិន្ទុ ពូជសាសន៍ ឬ សាសនាណាមួយ^{១៧}។

៥. នៅចន្លោះថ្ងៃទី២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩ និងថ្ងៃទី៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៩ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បានដាក់សំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរចំនួនបី៖

- (១) “សំណើសុំកិច្ចស៊ើបអង្កេតរបស់សហមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាក់ទងនឹងបទល្មើសនៃការបាត់ខ្លួនមនុស្សដោយបង្ខំ” ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ និងបានដាក់នៅថ្ងៃទី២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩ (“សំណើលើកទីមួយ”)^{១៨}។ សំណើលើកទីមួយនេះស្នើសុំ “កិច្ចស៊ើបអង្កេតបន្ថែមចំពោះអង្គហេតុ ដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងចម្លើយរបស់សាក្សីផ្សេងៗដែលបានដាក់ជូនដោយ ក.ស.ច.ស” ក្រោមវិសាលភាពនៃការបាត់ខ្លួនមនុស្សដោយបង្ខំ។ សំណើទាំងនេះរួមមាន កំណត់អត្តសញ្ញាណ និងសាកសួរអតីតកម្មភិបាលខ្មែរក្រហមដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធ ឬ ដឹងព័ត៌មានអំពីការចាប់ខ្លួនជនរងគ្រោះដែលបានបាត់ខ្លួន និងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលបានបាត់សាច់ញាតិរបស់ខ្លួន^{១៩}។

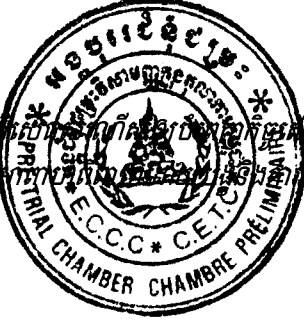
^{១៦} សេចក្តីផ្តើមការណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទងនឹងចម្លើយតប ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៩ ទៅនឹងដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅពិនិត្យរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែម ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ ឯកសារ D146/5 (“ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទីបួន”)។

^{១៧} ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើកទីបួន កថាខណ្ឌ ៣។

^{១៨} សំណើរួមរបស់មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាក់ទងនឹងបទល្មើសនៃការបាត់ខ្លួនមនុស្សដោយបង្ខំ ចុះថ្ងៃទី២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩ ឯកសារ D180 (“សំណើលើកទី១”)។

^{១៩} សំណើលើកទី១ កថាខណ្ឌ ១, ២៧។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទីបួនសាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបចំការប្រឆាំងបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

- (២) “សំណើលើកទីពីរសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទដោយបង្ខំ” ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែកក្កដា និងបានដាក់នៅថ្ងៃទី២៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩ (“សំណើលើកទីពីរ”) ^{២០}។ សំណើលើកទីពីរបានស្នើសុំឱ្យ ស.ច.ស “(ក) បើកកិច្ចស៊ើបអង្កេតឱ្យបានពេញលេញមួយ ទៅលើអត្ថិភាពនៃ ឧក្រិដ្ឋកម្មនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ តួយ៉ាងដូចជា ការរំលោភផ្លូវភេទ ការដាក់មនុស្សជាទាសករ និងការមានផ្ទៃពោះដោយបង្ខំ” ^{២១} (ខ) ស៊ើបអង្កេតតាមការស្នើសុំរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា លើការចោទប្រកាន់របស់ឈ្មោះ [REDACTED] ^{២២} និងកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងសាកសួរ អ្នកតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី “ដែល ក.ស.ព បានប្រកាសថា ពួកគេមានសារតាពុំច្បាស់លាស់ និងស៊ើបអង្កេតការចោទប្រកាន់របស់ពួកគេអំពីការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ ហើយប្រសិនបើការរួមសង្វាសត្រូវបានបង្កាប់ដោយផ្ទាល់ ស៊ើបអង្កេតលើវិធីនៃការតាមដាននូវយប់ដំបូង សម្តីភាពប្តីប្រពន្ធក្នុងគ្រាបន្ទាប់ និងផលប៉ះពាល់ផ្លូវចិត្តចំពោះការរួមសង្វាស” ^{២៣} និង (គ) កំណត់អត្តសញ្ញាណ និងសាកសួរសាក្សីដែលមានឈ្មោះទាំង [REDACTED] ^{២៤}។
- (៣) “សំណើលើកទីបួនរបស់សហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរ ពាក់ព័ន្ធអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងឧក្រិដ្ឋកម្មផ្លូវភេទ” ចុះថ្ងៃទី៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៩ និងដាក់នៅថ្ងៃទី៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៩ (“សំណើលើកទីបី”) ^{២៥}។ សំណើលើកទីបីនេះបានស្នើសុំឱ្យ ស.ច.ស ផ្តោតការសាកសួរសាក្សីលើ (ក) ការរៀបចំអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ “ជាទ្រង់ទ្រាយធំ” នៅទូទាំងប្រទេស ព្រមទាំងបញ្ហានានាដែលបានដាក់មក តាមរយៈរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ខ្មែរក្រហម ពាក់ព័ន្ធនឹងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ការដាក់ទោសចំពោះការប្រកែកមិនធ្វើតាមការបញ្ជាទាំងនោះ ព្រមទាំងការចេញ“បញ្ជាដោយផ្ទាល់ និងដោយបង្ខំ របស់ខ្មែរក្រហមឱ្យប្តីប្រពន្ធរួមរក្សជាមួយគ្នា ក្រោយពីបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រួចហើយ” ^{២៦} (ខ) អ្វីដែលត្រូវបានចាត់ទុកថា “ខុសសីលធម៌” និងថាពើការខុសសីលធម៌នេះរួមទាំង

^{២០} សំណើលើកទី២ សុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរ ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទដោយបង្ខំ ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩ ឯកសារ D188 (“សំណើលើកទីពីរ”)។

^{២១} សំណើលើកទីពីរ កថាខណ្ឌ ៣១(ក)។

^{២២} សំណើលើកទីពីរ កថាខណ្ឌ ៣១(ខ)។

^{២៣} ដូចជើងទំព័រខាងលើ។

^{២៤} សំណើលើកទីពីរ កថាខណ្ឌ ៣១(គ)។

^{២៥} សំណើលើកទីបួនរបស់សហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរ ពាក់ព័ន្ធអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងឧក្រិដ្ឋកម្មផ្លូវភេទ ចុះថ្ងៃទី៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៩ ឯកសារ D268 (“សំណើលើកទីបី”)។

^{២៦} សំណើលើកទីបី កថាខណ្ឌ ៤។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបដិសេធកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងឧក្រិដ្ឋកម្មផ្លូវភេទ ដោយបង្ខំ លើកទីបី កថាខណ្ឌ ៤។

បទឧក្រិដ្ឋទាក់ទងនឹងផ្លូវភេទនានាដែរយ៉ាងណា ព្រមទាំងកម្រិតនៃការកើតមានបទឧក្រិដ្ឋ និងថាតើការ
ត្រួតពិនិត្យព្រហ្មទណ្ឌជាការអនុវត្តទូទៅនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហមដែរឬទេ^{២៧}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ក៏បានស្នើ
សុំឱ្យអ្នកជំនាញទាំងបីជួយការងារក្នុងការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរផងដែរ^{២៨} ហើយដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ក៏បាន
ស្នើសុំឱ្យមានមន្ត្រីស៊ើបអង្កេតនារីដែលទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលពីយេនឌ័រ ជាអ្នកសាកសួរសាក្សីដែល
មានឈ្មោះទាំង [REDACTED] រូប អំពីហេតុការណ៍នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំនៅក្នុងខេត្តស្វាយរៀង
ខេត្តកំពង់ចាម ខេត្តកណ្តាល ខេត្តបាត់ដំបង ខេត្តកំពង់ធំ ខេត្តស្ទឹងត្រែង រួមទាំងខេត្តដទៃទៀត^{២៩}
ព្រមទាំងសាកសួរសាក្សីទាំង [REDACTED] រូប ដែលបានរៀបរាប់អំពីបទឧក្រិដ្ឋពាក់ព័ន្ធនឹងការរំលោភផ្លូវភេទ^{៣០}។

៦. នៅថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០ ស.ច.ស បានចេញដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់
ដែលដីកាសម្រេចនេះបានបដិសេធសំណើសុំសាកសួរបុគ្គលមួយរូបក្នុងចំណោមបុគ្គលទាំងឡាយ
ដែលបានស្នើសុំឱ្យសាកសួរនៅក្នុងសំណើលើកទីពីរ និងបុគ្គលចំនួន [REDACTED] រូប ក្នុងចំណោមបុគ្គល
ទាំងឡាយដែលបានស្នើសុំឱ្យសាកសួរនៅក្នុងសំណើលើកទីបី^{៣១}។ បន្ថែមលើចំណុចនេះ ដីកា
សម្រេចនេះបាន (១) កត់សម្គាល់ថា បុគ្គលទាំងឡាយដែលនៅសល់ ដូចមានឈ្មោះនៅក្នុង
សំណើលើកទីពីរ និងសំណើលើកទីបី ត្រូវបាន ក.ស.ច.ស សាកសួររួចហើយ ដូច្នេះ
សម្រេចបដិសេធសំណើសុំសាកសួរពួកគេបន្ថែម^{៣២}, (២) ទទួលយកជាគោលការណ៍នូវសំណើ
សុំសាកសួរបុគ្គលមួយរូបក្នុងចំណោមបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើលើកទីមួយ
ប៉ុន្តែយល់ឃើញថា ការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើបុគ្គលនេះមិនអាចធ្វើទៅបាន^{៣៣}, និង (៣)

^{២៧} សំណើលើកទីបី កថាខណ្ឌ ៥។

^{២៨} សំណើលើកទីបី កថាខណ្ឌ ៧ យោងទៅលើលោកស្រី [REDACTED], បណ្ឌិត [REDACTED] និងបណ្ឌិត [REDACTED]។

^{២៩} សំណើលើកទីបី កថាខណ្ឌ ៨ (ក) និង (ឃ)។

^{៣០} សំណើលើកទីបី កថាខណ្ឌ ៨ (ខ)។

^{៣១} ដីកាដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ១៩។

^{៣២} ដីកាដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ២០។

^{៣៣} ដីកាដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ២១។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបដិសេធសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ
សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំនិងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ ៨

សម្រេចបដិសេធពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសំណើដែលបានស្នើសុំសាកសួរ បុគ្គលទាំងឡាយដែលនៅសល់ ដូចមានរៀបរាប់នៅក្នុងសំណើលើកទីមួយ^{៣៤}។

៧. ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ ត្រូវបានជូនដំណឹងដល់សហមេធាវីតំណាងអ្នកដាក់ពាក្យតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ជាភាសាអង់គ្លេសនៅថ្ងៃទី១៤ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០ និងជាភាសាខ្មែរ នៅថ្ងៃទី២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១០។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បានដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ នៅថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០ អនុលោមតាមវិធាន ៧៥(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ហើយសារណា បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បានដាក់នៅថ្ងៃទី២៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១០ ក្នុងរយៈពេលកំណត់ដូចមានចែងនៅក្នុង វិធាន ៧៥(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

II. សេចក្តីសង្ខេបនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

៨. បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បានដាក់ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានដូចមានចែងនៅក្នុងវិធាន ៧៤(៤)(ក) នៃវិធាន ផ្ទៃក្នុង^{៣៥} ហើយបានចោទប្រកាន់ថា ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់មានកំហុសអង្គច្បាប់ និង ផ្អែកលើការបកស្រាយមិនត្រឹមត្រូវលើច្បាប់ជាធរមាន នៅពេលដីកានេះសម្រេចបដិសេធសំណើ ទាំងឡាយចោល។ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បានរៀបរាប់កំហុសចំនួនបួន ដែល ស.ច.ស. បានប្រព្រឹត្ត ហើយបានអះអាងថា កំហុសទាំងបួននោះធ្វើឱ្យសេចក្តីសម្រេចមិនត្រឹមត្រូវ ដោយសារបានលើក ឡើងថា (១) បុគ្គលដែលត្រូវបានស្នើសុំឱ្យសាកសួរតាមសំណើលើកទីមួយ សំណើលើកទីពីរ និង សំណើលើកទីបី ត្រូវបានសាកសួររួចហើយ^{៣៦}, (២) អង្គហេតុដែលបានស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ច ស៊ើបសួរ មិនស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃការស៊ើបអង្កេត ឬសំណើទាំងនេះមិនបានបង្ហាញឱ្យបាន ច្បាស់លាស់ថា អង្គហេតុនោះស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃការស៊ើបអង្កេត^{៣៧}, (៣) ស.ច.ស មិនអាចកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងស្វែងរកបុគ្គលទាំងឡាយដែលបានស្នើសុំឱ្យមានការសាកសួរ^{៣៨}។

^{៣៤} ដីកាដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ២២។
^{៣៥} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ១១។
^{៣៦} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ១២-២៩។
^{៣៧} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣០-៤៣។
^{៣៨} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៤៤-៤៩។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបដិសេធសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំនិងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ ៩

និង (៤) ការសាកសួរបុគ្គលដែលបានស្នើឡើងនេះ នឹងមិនជួយសម្រួលដល់ការប្រមូលភស្តុតាងឡើយ^{៣៩}។ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បានបន្តចោទប្រកាន់ទៀតថា ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់នោះផ្អែកលើការសន្និដ្ឋានមិនត្រឹមត្រូវដោយច្បាស់ក្រឡែកលើអង្គហេតុ នៅពេលសម្រេចបដិសេធមិនទទួលស្គាល់អ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយរូប^{៤០}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្នើសុំឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះច្រានចោលដីកាសម្រេច ដែលត្រូវបានជំទាស់ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានថាដីកាសម្រេចមានកំហុសអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ដូចដែលបានលើកឡើងខាងលើ ហេតុដូច្នេះអង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវបង្គាប់ឱ្យ ស.ច.ស បំពេញកិច្ចស៊ើបសួរតាមសំណើសុំវិញ^{៤១}។

៩. ភាគីមិនបានដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានតបទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ឡើយ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មិនបានស្នើសុំឱ្យបើកសវនាការជាសាធារណៈឡើយ ហេតុដូច្នេះអង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា វាជាការសមស្របដែលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះនឹងយកមកសម្រេចដោយផ្អែកលើសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលដាក់ជូនដោយដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍តែប៉ុណ្ណោះ។

III. ភាពរេចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

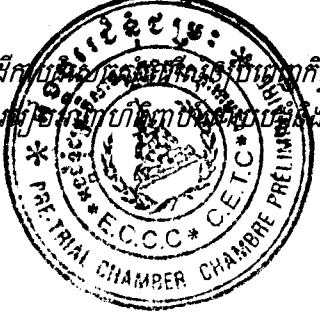
១០. វិធាន៧៤(៤)(ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ផ្តល់សិទ្ធិដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងឧទ្ធរណ៍នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់ ស.ច.ស ដែលបានសម្រេចបដិសេធសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ។ អនុលោមតាមវិធាន ៥៥(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង នៅគ្រប់ពេលវេលានៃការស៊ើបសួរដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចស្នើសុំឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតចេញដីកា ឬបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍ដល់ការស៊ើបសួរ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះពិចារណាឃើញថា វិធានទាំងពីរអាចអនុវត្តចំពោះអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក៏ដូចជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានលើកលែងតែសេចក្តីសម្រេចចុងក្រោយ ប្រកាសមិនទទួលស្គាល់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

^{៣៩} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៥០-៥៩។

^{៤០} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៦០-៦២ យោងទៅលើ [REDACTED] ។

^{៤១} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៦២។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាសម្រេចដែលបានបដិសេធកិច្ចស៊ើបសួរសាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការស៊ើបសួរហេតុការណ៍នេះ ដោយបង្ខំការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

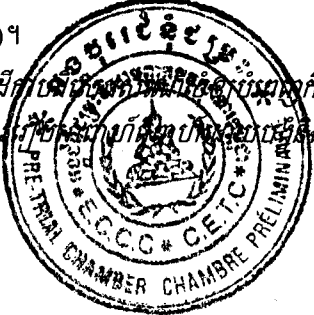

១១. បន្ថែមលើវិធានទាំងនេះ វិធាន ៥៥(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង កម្រិតឱ្យ ស.ច.ស ស្នើបអង្កេតលើតែ អង្គហេតុថ្មីៗ ដែលជាស្ថានទម្ងន់ទោស ពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាសន្និដ្ឋានដែលមានស្រាប់ ឬដីកាសន្និដ្ឋាន បញ្ជូនរឿងឱ្យស្នើបសួររបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាតែប៉ុណ្ណោះ។ នៅពេលពិនិត្យវិធានទាំងពីរ នេះរួមគ្នា វិធាន ៥៥(៣) និងវិធាន ៥៥(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងបង្ហាញថា ដោយសារតែ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចស្នើសុំឱ្យសហ ចៅក្រមស្នើបអង្កេតចេញដីកា ឬបំពេញកិច្ចស្នើបសួរណាមួយ ដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមាន ប្រយោជន៍ដល់ការស្នើបសួរ វិសាលភាពនៃការស្នើបអង្កេតត្រូវបានកំណត់ដោយដីកាសន្និដ្ឋាន បញ្ជូនរឿងឱ្យស្នើបសួរ និងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស្នើបសួរបន្ថែម។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ ឃើញថា លក្ខខណ្ឌដូចមានចែងនៅក្នុងវិធាន ៥៥(៣) ដែលដាក់កំណត់លើ ស.ច.ស អនុវត្តដូចគ្នា ទៅនឹងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចជម្រាបជូន ស.ច.ស ឬ សហព្រះរាជអាជ្ញា អំពីអង្គហេតុថ្មី ប៉ុន្តែខ្លួនមិនមានសិទ្ធិស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស្នើបសួរលើអង្គហេតុ ទាំងនេះឡើយ ដរាបណាសហព្រះរាជអាជ្ញាមិនបានបញ្ជូលអង្គហេតុទាំងនេះនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋាន បញ្ជូនរឿងឱ្យស្នើបសួរបន្ថែមទេនោះ។

១២. នៅក្នុងករណីនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា ទោះបីជាសហព្រះរាជអាជ្ញាបាន កម្រិតវិសាលភាពនៃការស្នើបសួរដែលមានការស្នើសុំពង្រីកដល់ការរៀបការដោយបង្ខំ និងទំនាក់ ទំនងផ្លូវភេទដោយបង្ខំ លើតែអំពើដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងខេត្តកំពត និងខេត្តតាកែវ ដូចដែល ដើមបណ្តឹងមួយចំនួនបានចោទប្រកាន់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី២ នៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស្នើបសួរ បន្ថែមលើកទីពីរ^៦ ក៏ដោយ នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស្នើបសួរបន្ថែមលើកទីបីដែលបាន ចេញមុនពេលដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់បានធ្វើឡើង សហព្រះរាជអាជ្ញាបានអនុញ្ញាតឱ្យ

^៦ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានអនុញ្ញាតឱ្យ ស.ច.ស បើកការស្នើបសួរលើអង្គហេតុដទៃទៀតណាមួយ ប្រសិនបើអង្គហេតុទាំង នោះជួយកំណត់បានពី (ក) ធាតុផ្សំខាងយុត្តាធិការ ចាំបាច់ដើម្បីបញ្ជាក់បានថាបញ្ហាខាងអង្គហេតុ ដូចដែលបានយោង នៅក្នុងកថាខណ្ឌទីពីរនៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស្នើបសួរបន្ថែមលើកទីពីរ ជាបទឧក្រិដ្ឋក្នុងយុត្តាធិការរបស់ អ.វ.ត.ក ដែរ ឬអត់ ឬ (ខ) ទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវរបស់ នួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន ឬ អៀង ធីរិទ្ធ ទាក់ទិននឹងបញ្ហាទាំងនេះ (ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស្នើបសួរបន្ថែមលើកទី២ កថាខណ្ឌ ៦)។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស្នើបសួរ ១១
សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស្នើបសួរលើការបំពេញកិច្ចស្នើបសួរនិងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

ស.ច.ស ពិចារណា និងស៊ើបអង្កេតបន្ថែមលើហេតុការណ៍ដែលបានចោទប្រកាន់អំពីការរៀបការ ដោយបង្ខំ និងទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទដោយបង្ខំ ក្រៅពីការចោទប្រកាន់អំពីការរៀបការដោយបង្ខំ និងទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទដោយបង្ខំដូចបានលើកឡើងនៅក្នុងកថាខណ្ឌខាងលើ ប្រសិនបើ ស.ច.ស ពិចារណាថាសមស្រប។

១៣. អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា សំណើលើកទីមួយ សំណើលើកទីពីរ និងសំណើលើកទីបី បាន បំពេញលក្ខណៈសម្បត្តិជាសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ អនុលោមតាមវិធាន ៥៥(១០) នៃវិធាន ផ្ទៃក្នុង ហើយដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់នោះ ជាដីកាសម្រេចបដិសេធសំណើសុំបំពេញកិច្ច ស៊ើបសួរ។ ហេតុដូច្នោះ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះអាចទទួលយកបាន អនុលោមតាមវិធាន ៧៤(៤)(ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

IV. អង្គសេចក្តីនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

១៤. អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញមានចំណុចដូចខាងក្រោម ដែលបានលើកឡើងដោយ ស.ច.ស នៅពេល ស.ច.ស បានពិចារណាលើសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ៖

- ១. ស.ច.ស មានឆន្ទានុសិទ្ធិទូលំទូលាយ។
- ២. ដោយសារមិនមានលក្ខខណ្ឌច្បាស់លាស់ណាមួយនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង ស.ច.ស មានឆន្ទានុសិទ្ធិសម្រេច លើភាពចាំបាច់ ឬកាលានុវត្តភាពក្នុងការសម្រេចបានកិច្ចស៊ើបសួរ ទោះជាកិច្ចស៊ើបសួរនោះត្រូវស្នើឡើង ដោយភាគីណាមួយក្តី^{៤៣}។
- ៣. ប្រសិនបើកិច្ចស៊ើបសួរត្រូវបានបដិសេធចោលនៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៅ តែអាចសម្រេចបង្គាប់ឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបាន នៅពេលក្រោយ^{៤៤}។
- ៤. ខុសពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា("ក.ន.ព.ក") វិធានផ្ទៃក្នុងមិនផ្តល់អំណាចឱ្យ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបង្គាប់ឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែមឡើយ ប៉ុន្តែវិធានផ្ទៃក្នុងកំណត់តួនាទីឱ្យអង្គបុរេជំនុំ ជម្រះត្រឹមតែសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍តែប៉ុណ្ណោះ^{៤៥}។

^{៤៣} សាលដីកាសាលាធារណៈលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើសំណើសុំស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនៅក្នុងឃ្លាំងផ្ទុក ឯកសាររួម ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ ឯកសារ D164/4/13 ("សាលដីកាទាក់ទងនឹងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម") កថាខណ្ឌ ២២។

^{៤៤} សាលដីកាទាក់ទងនឹងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម កថាខណ្ឌ ២២ និង ជើងទំព័រ ៣៥ របរាងទៅលើវិធាន ៩៣ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងអង្គបុរេជំនុំជម្រះសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើកទៀត បង្គាប់ឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ និងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

៥. ដោយសារតែសេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុ ស.ច.ស ជា ចៅក្រមស្ថិតក្នុងស្ថានភាពល្អបំផុតក្នុងការវាយតម្លៃសំណើនោះ ដោយសារខ្លួនយល់ដឹងអំពីសំណុំរឿង។ វាជាការមិនសមស្របប្រសិនបើអង្គបុរេជំនុំជម្រះយកការអនុវត្តធានាសិទ្ធិរបស់ខ្លួនទៅជំនួសការអនុវត្ត ធានាសិទ្ធិរបស់ ស.ច.ស នោះ ។^{៤៦}

១៥. ដោយពិចារណាលើប្រវត្តិនៃអង្គហេតុនេះ និងក្រោយពីបានស្វែងរកបទដ្ឋានណែនាំនៅក្នុងយុត្តិ- សាស្ត្ររបស់សាលាក្តីអន្តរជាតិ នាអង្គបុរេជំនុំជម្រះបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់លាស់អំពីបទដ្ឋាន នៃការពិនិត្យឡើងវិញលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្តីសម្រេចដែលបានធ្វើឡើងតាម ធានាសិទ្ធិ^{៤៧} ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានបង្ហាញថា សេចក្តីសម្រេចបែបនេះអាចត្រូវបានច្រានចោល ប្រសិនបើដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បង្ហាញថា សេចក្តីសម្រេចដែលខ្លួនតវ៉ានោះ ៖

- ១. ផ្អែកលើការបកស្រាយមិនត្រឹមត្រូវលើច្បាប់ជាធរមាន។
- ២. ផ្អែកលើការសន្និដ្ឋានមិនត្រឹមត្រូវលើអង្គហេតុយ៉ាងច្បាស់ក្រឡែត។ ឬ
- ៣. មានភាពអយុត្តិធម៌ ឬមិនសមហេតុផល ដែលបង្កើតជាការរំលោភបំពានលើធានាសិទ្ធិរបស់ ស.ច.ស^{៤៨} ។

១៦. មូលដ្ឋានទាំងបីនេះគឺជាមូលដ្ឋានតែមួយគត់ដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចបញ្ជូនសេចក្តីសម្រេច មួយនេះឱ្យទៅស.ច.ស ពិចារណាឡើងវិញ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា មិនមែនគ្រប់ កំហុសអង្គច្បាប់ ឬកំហុសអង្គហេតុទាំងអស់អាចនឹងធ្វើឱ្យការអនុវត្តធានាសិទ្ធិគ្មានសុពលភាព ដែលជាហេតុនាំឱ្យច្រានចោលដីកាសម្រេចឡើយ។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មានបន្ទុកក្នុងការបង្ហាញ ថា កំហុសអង្គច្បាប់ ឬកំហុសអង្គហេតុ ពិតជា នាំឱ្យសេចក្តីសម្រេចនោះគ្មានសុពលភាព ឬនាំឱ្យ មានភាពអយុត្តិធម៌។

១៧. អង្គបុរេជំនុំជម្រះសូមពិនិត្យមើលមូលដ្ឋានទីមួយនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។

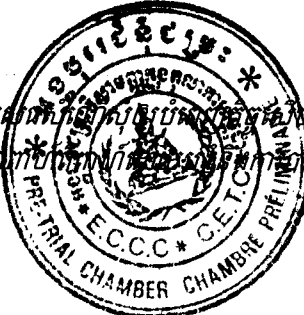
^{៤៥} សាលដីកាទាក់ទងនឹងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម កថាខណ្ឌ ២៥។

^{៤៦} ដូចជើងទំព័រខាងលើ។

^{៤៧} សាលដីកាទាក់ទងនឹងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម។ សាលដីកានេះបានយកតាមលក្ខខណ្ឌសាកល្បងដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលា ឧទ្ធរណ៍របស់តុលាការ ICTY បានបង្កើតឡើងនៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បន្ទាន់បង្ខំ លើរឿងក្តី Slobodan Milošević ទល់នឹង រដ្ឋអាជ្ញា IT-02-54-AR73.7 ចុះថ្ងៃទី១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៤។

^{៤៨} សាលដីកាទាក់ទងនឹងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម កថាខណ្ឌ ២៥-២៧។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបដិសេធកិច្ចស៊ើបសួរដែលសួរ សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរដោយបង្ខំ

អង្គហេតុសំខាន់ៗដើម្បីជាមូលដ្ឋាននៃការកំណត់បទចោទចំពោះបទល្មើសដែលបានចោទប្រកាន់^{៥៣} ការសម្រេចបដិសេធអាចមានយុត្តិកម្មតែក្នុងករណីដែលការសាកសួរដែលបានធ្វើហើយនោះបាន បង្កើតអង្គហេតុសំខាន់ៗ^{៥៤}។ ដើម្បីជាមូលដ្ឋាននៃទង្វើករណីនេះ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើកឡើងថា សាក្សីទាំងនោះត្រូវបានសាកសួរ នៅមុនពេលចេញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែម លើកទីពីរ ហើយមិនត្រូវបានសាកសួរសំនួរជាក់លាក់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយបង្ខំ និងបទឧក្រិដ្ឋពាក់ព័ន្ធនឹងផ្លូវភេទឡើយ ឬនៅពេលសាកសួរនោះ ការសាកសួរមិនបាន ធ្វើឡើងឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបង្កើតបាននូវធាតុផ្សំនៃបទឧក្រិដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធឡើយ។

១៩. ពាក់ព័ន្ធនឹងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំវិញ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចង្អុលយោងលើការសាកសួរសាក្សី [REDACTED] ដែលការសាកសួរនោះបានធ្វើឡើងសម្រាប់ការជំនុំជម្រះលើរឿងក្តីលេខ ០០១។ ដើមបណ្តឹង ឧទ្ធរណ៍អះអាងថា ស.ច.ស បានសម្រេចបដិសេធដោយមានកំហុស លើសំណើរបស់ខ្លួន ដែលបានស្នើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ពីព្រោះ ស.ច.ស មានភាគពួកកិច្ចស៊ើបអង្កេត និងកំណត់ អត្តសញ្ញាណអង្គហេតុនានាដែលត្រូវបញ្ជូនទៅក្នុងបទឧក្រិដ្ឋជាក់លាក់ ដែលជាការបាត់ខ្លួនដោយ បង្ខំ^{៥៥}។ ចំពោះការរៀបការដោយបង្ខំ និងបទឧក្រិដ្ឋពាក់ព័ន្ធនឹងផ្លូវភេទ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន ពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវការស្តាប់ចម្លើយពីមុនៗលើសាក្សី [REDACTED] ដែលខ្លួនបានដាក់សំណើសុំឱ្យសាក សួរម្តងទៀតអំពីការចោទប្រកាន់លើហេតុការណ៍នៃការរៀបការ ដោយបង្ខំនៅខេត្តស្វាយរៀង និងខេត្តកំពង់ចាម^{៥៦}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថា សាក្សីជាច្រើនបានលើកឡើងនូវឧទាហរណ៍ នៃបទឧក្រិដ្ឋពាក់ព័ន្ធនឹងផ្លូវភេទ ចេញមកដោយឯកឯង ប៉ុន្តែសាក្សីទាំងនេះមិន ដែលត្រូវបាន សាកសួរអំពីស្ថានភាព និងព័ត៌មានពិស្តារនៃបទល្មើសទាំងនេះឡើយ។ ហេតុនេះហើយ សក្ខីកម្ម របស់សាក្សីទាំងនេះគ្រាន់តែជាចំណែកមួយនៃហេតុការណ៍ដែលបានកើតឡើងប៉ុណ្ណោះ^{៥៧}។

^{៥៣} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ១៣។
^{៥៤} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ១៤។
^{៥៥} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២៩។
^{៥៦} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ១៨-២៥។
^{៥៧} សំណើលើកទីបី កថាខណ្ឌ ៣។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបដិសេធសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំនិងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ ១៥

២០. អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍តម្រូវឱ្យបង្ហាញថា ភស្តុតាងរបស់ សាក្សីទាំងមូលនោះ មិនបានផ្តល់ជាព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចង្អុលបង្ហាញឱ្យបានពេញលេញនូវ ធាតុផ្សំនៃការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ ការរៀបការដោយបង្ខំ និងបទឧក្រិដ្ឋពាក់ព័ន្ធនឹងផ្លូវភេទឡើយ។ លុះត្រាតែមានការបង្ហាញដូចនោះ ទើបដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អាចបង្ហាញថា មិនមានភស្តុតាងគ្រប់ គ្រាន់អំពីបទឧក្រិដ្ឋ ដែលនឹងត្រូវដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងដីកាដោះស្រាយ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់ សម្គាល់ឃើញទៀតថា ដើម្បីឱ្យបទឧក្រិដ្ឋទាំងនេះអាចបង្កើតជាមូលដ្ឋាននៃការចោទប្រកាន់នៅ ក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះលើឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិបាននោះ ភស្តុតាងត្រូវបង្ហាញថា បទឧក្រិដ្ឋទាំងនេះបានបង្កើតជាផ្នែកមួយនៃការវាយប្រហារដែលមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ និងជា ប្រព័ន្ធ ដែលជនត្រូវចោទបានប្រព្រឹត្តទៅលើប្រជាជនស៊ីវិល។

(i) ការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

១. សាក្សី [REDACTED]

២១. ជាបឋម អង្គបុរេជំនុំជម្រះពិចារណាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងការបដិសេធរបស់ ស.ច.ស មិនស្តាប់ចម្លើយសាក្សី លោក [REDACTED] ជាថ្មីម្តងទៀត ដើម្បីទទួលបាននូវភស្តុតាងជាក់លាក់ អំពីបទឧក្រិដ្ឋនៃការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ។

២២. នៅក្នុងសំណើទីមួយរបស់ខ្លួន សហមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបរិយាយអំពីភាពធ្ងន់ធ្ងរ នៃបទល្មើសនៃការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ^{៥៨} ហើយអះអាងថា តាមគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិ ការប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋនៃការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំដែលមានលក្ខណៈទូលំទូលាយនិងជាប្រព័ន្ធនឹងបង្កើត ឱ្យមានឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ^{៥៩}។ សហមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អះអាងថា តុលាការមានកាតព្វកិច្ចក្នុងការស៊ើបអង្កេតលើឧក្រិដ្ឋកម្មបែបនេះ^{៦០} ហើយថា ឧក្រិដ្ឋកម្មបែបនេះ ស្ថិតនៅក្រោមយុត្តាធិការរបស់អ.វ.ត.ក^{៦១}។ សំណើទីមួយរៀបរាប់យ៉ាងសង្ខេបថា នៅក្នុងសំណុំ

^{៥៨} សំណើលើកទីមួយ កថាខណ្ឌ ២-៤។
^{៥៩} សំណើលើកទីមួយ កថាខណ្ឌ ៥។
^{៦០} សំណើលើកទីមួយ កថាខណ្ឌ ៦-៧។
^{៦១} សំណើលើកទីមួយ កថាខណ្ឌ ១០-១៤, ១៩-២២។

រឿងបច្ចុប្បន្ន មានភស្តុតាងបញ្ជាក់ពីការប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋនៃការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ ដែលមានលក្ខណៈទូលំទូលាយនិងជាប្រព័ន្ធ ក្នុងរបបខ្មែរក្រហម^{៦២}។ នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ខ្លួន ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថា លោក [REDACTED] មិនបានផ្តល់សក្ខីកម្មនៅក្នុងអំឡុងពេលជំនុំជម្រះនោះទេ ហើយគាត់ត្រូវបានដកចេញពីបញ្ជីសាក្សី។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើកទីមួយករណីថា នៅក្នុងបទសម្ភាសន៍លើកមុន គាត់មិនត្រូវបានសួរលម្អិតពីការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ និង “ភាពជាក់លាក់នៃការបាត់ខ្លួន” ឡើយ^{៦៣}។ ហេតុដូច្នេះ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍សន្និដ្ឋានថា ស.ច.ស មិនបានបំពេញនូវសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនក្នុងការស៊ើបអង្កេត និងកំណត់អត្តសញ្ញាណនៃអង្គហេតុ ដែលត្រូវបញ្ជាក់ពីការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំនោះទេ។

២៣. អង្គបុរេជំនុំជម្រះលើកឡើងសារជាថ្មីថា ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មានបន្ទុកក្នុងការបង្ហាញថា តើការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីសារជាថ្មីដែលស្នើឡើងនេះ អាចជួយបង្ហាញពីធាតុផ្សំបទឧក្រិដ្ឋដោយរបៀបណា ដើម្បីឱ្យការស្តាប់ចម្លើយនេះ អាចត្រូវបានបញ្ចូលនៅក្នុងដីកាដោះស្រាយ។ ដោយយោងលើការអះអាងរបស់ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលថា បទឧក្រិដ្ឋនេះ ស្ថិតនៅក្នុងព្រំដែននៃឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ^{៦៤} វាមានភាពចាំបាច់ដើម្បីបង្ហាញថា បទឧក្រិដ្ឋនេះបង្កើតបានជាផ្នែកមួយនៃការវាយប្រហារ ដែលមានលក្ខណៈទូទៅ និងជាប្រព័ន្ធប្រឆាំងទៅនឹងប្រជាជនស៊ីវិល^{៦៥}។ សំណើទីមួយ និងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ មិនបានបង្ហាញពីសម្ភារៈសំខាន់ ដែលមាននៅក្នុងភស្តុតាងពីពេលមុនរបស់លោក [REDACTED] ដែលអាចបង្ហាញថា គាត់មានព័ត៌មានបន្ថែមទៀតដើម្បីជួយដល់កិច្ចស៊ើបអង្កេតលើបទឧក្រិដ្ឋនៃការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំនោះទេ។ ដោយគ្មានការវិភាគថាតើភស្តុតាងរបស់គាត់អាចមានអ្វីខ្លះនោះ ឬ ថាតើមានព័ត៌មានបន្ថែមអ្វីខ្លះដែលដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចង់បានពីសាក្សីនេះ គេមិនអាចអះអាងថា ស.ច.ស មានកំហុសក្នុងការបដិសេធ

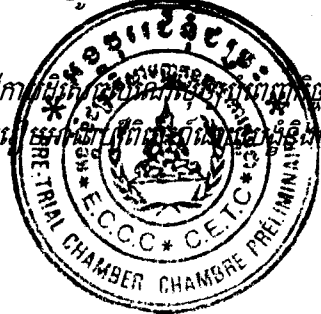
^{៦២} សំណើលើកទីមួយ កថាខណ្ឌ ២៣-២៥។

^{៦៣} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២៩។

^{៦៤} សំណើលើកទីមួយ កថាខណ្ឌ ៥។

^{៦៥} មិនចាំបាច់ថាអំពើនោះត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងក្នុងលក្ខណៈទូលំទូលាយ និងមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ ដូចលើកឡើងនៅក្នុងសំណើទីមួយ កថាខណ្ឌទី ៧ នោះទេ។ ការបែងចែកលក្ខណៈច្បាប់នេះត្រូវបានដោះស្រាយដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រង់ចំណុចមូលដ្ឋានទីប្រាំនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាដោះស្រាយស៊ើបសួរសាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋនៃការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

មិនស្តាប់ចម្លើយសាក្សីនេះសារជាថ្មីម្តងទៀតឡើយ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនគាំទ្រដើមបណ្តឹង
ឧទ្ធរណ៍ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននេះឡើយ។

(ii) ការរៀបការដោយបង្ខំ និងបទឧក្រិដ្ឋផ្លូវភេទផ្សេងៗទៀត

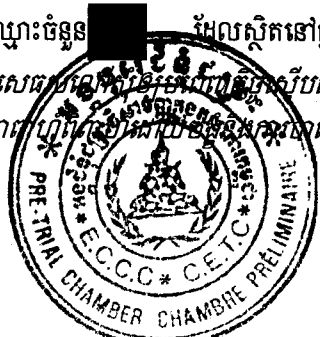
២៤. សំណើទីបីលើកឡើងអំពីការរៀបការដោយបង្ខំ និងបទឧក្រិដ្ឋផ្លូវភេទផ្សេងៗទៀត។ សំណើនេះ
ស្នើឡើងថា បទសម្ភាសន៍ទាំងនេះគួរផ្តោតទៅលើការរៀបចំការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទាំងនេះ ព្រម
ទាំងបញ្ហានានា ដែលបានដាក់មកតាមរយៈរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ខ្មែរក្រហម ពាក់ព័ន្ធនឹងការរៀប
អាពាហ៍ពិពាហ៍ ការដាក់ទោសចំពោះការប្រកែកមិនធ្វើតាមការបញ្ជាទាំងនេះ ព្រមទាំងការចេញ
បញ្ជាដោយផ្ទាល់ និងដោយបង្ខំរបស់ខ្មែរក្រហម ឱ្យប្តីប្រពន្ធមរក្សគ្នា ក្រោយពីបានរៀប
អាពាហ៍ពិពាហ៍រួចហើយ។^{៦៦} ទាក់ទងនឹងបទឧក្រិដ្ឋផ្លូវភេទផ្សេងៗទៀត សំណើទីបីលើកឡើងថា
កិច្ចស៊ើបសួរគួរតែស្វែងរកឱ្យឃើញនូវអ្វីដែលត្រូវបានចាត់ទុកថា “ខុសសីលធម៌” ដើម្បីកំណត់
ថាតើការប្រព្រឹត្តនេះជាមូលហេតុបង្កឱ្យមានបទឧក្រិដ្ឋទាក់ទងនឹងផ្លូវភេទនានាដែរឬយ៉ាងណា។
សំណើនេះក៏ស្នើឱ្យ ស.ច.ស ពិនិត្យលើព័ត៌មានលម្អិត និងកម្រិតនៃការកើតមាន និងពិនិត្យ ថាតើ
ការអនុវត្តនានា ដូចជាការត្រួតពិនិត្យព្រហ្មចារីរបស់ស្ត្រី ដូចរៀបរាប់ឡើងដោយសាក្សីម្នាក់ផ្សេង
ទៀត ត្រូវបានអនុវត្តជាទូទៅនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហមដែរឬទេ^{៦៧} ។

២៥. ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់លើកឡើងថា បុគ្គលភាគច្រើនដូចបានរៀបរាប់នៅក្នុងសំណើទី
បីនោះ ត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយដោយការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត (“ក.ស.ច.ស”) រួច
ហើយ “ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការរៀបការដោយបង្ខំ ដូច្នោះ មិនមានការចាំបាច់សម្រាប់
ការសម្ភាសន៍បន្ថែមលើបុគ្គលទាំងអស់នោះទេ”^{៦៨}។ ទាក់ទងទៅនឹងបុគ្គលភាគច្រើន ដែលត្រូវ

^{៦៦} សំណើទីបី កថាខណ្ឌ ៤។

^{៦៧} សំណើទីបី កថាខណ្ឌ ៦។

^{៦៨} ដីកាដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ១៤។ សូមមើលផងដែរ ដីកាដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ១៥ ទាក់ទងនឹង
បុគ្គលដែលមានរាយឈ្មោះចំនួន [REDACTED] ដែល ស.ច.ស មិនអាចរកបាននូវព័ត៌មានលម្អិតគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីជួយដល់
ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ ទីកន្លែង និងការវាយតម្លៃបឋមនៃភស្តុតាងសំខាន់បាន។ បន្ថែមលើនេះ ដីកាសម្រេចដែលត្រូវ
បានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ១៦ ទាក់ទងនឹងបុគ្គលដែលមានរាយឈ្មោះចំនួន [REDACTED] ដែលស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលត្រូវ
សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងអង្គបុរេជំនុំជម្រះសំណើដីកាបដិសេធរបស់លើកទីបីស៊ើបសួរ
សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងបទឧក្រិដ្ឋផ្លូវភេទផ្សេងៗទៀតដោយបង្ខំ

បានស្នើឱ្យសម្ភាសន៍លើបទឧក្រិដ្ឋផ្លូវភេទនោះ ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់អះអាងថា បុគ្គលទាំងនេះត្រូវបានសម្ភាសន៍ដោយ ក.ស.ច.ស រួចហើយ ដូច្នោះ មិនមានការចាំបាច់សម្រាប់ការសម្ភាសន៍បន្ថែមលើបុគ្គលទាំងអស់នោះទេ^{៦៩}។

២. សាក្សី

២៦. ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍យោងទៅលើបទសម្ភាសន៍របស់លោក [REDACTED] កាលពីថ្ងៃទី០៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ និងចម្លើយរបស់គាត់ដែលអះអាងថា គាត់រៀបការនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧៨ ជាមួយអ្នកផ្សេងទៀតចំនួនប្រាំគូ^{៧០}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើកទទ្ធីករណ៍ថា ចម្លើយនេះមិនគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបង្កើតឱ្យបាននូវបទឧក្រិដ្ឋណាមួយឡើយ និងជាពិសេសធាតុផ្សំនៃបទឧក្រិដ្ឋរំលោភសេពសន្ថវៈ (ការប៉ុនប៉ង) ឱ្យមានផ្ទៃពោះដោយបង្ខំ ការដាក់ជាទាសករ(ផ្លូវភេទ) និងការរៀបការដោយបង្ខំ។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថា គ្មានសំណួរណាមួយ ត្រូវបានចោទសួរទាក់ទងនឹងស្ថានភាពដែលត្រូវគេបង្ខំ គ្មានការព្រមព្រៀង ការរួមសង្វាសដែលអាចកើតឡើងតាមបញ្ហា ការសង្កេតពីទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទក្រោយអាពាហ៍ពិពាហ៍ ប្រសិនបើមានកូនក្រោយការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ តើនរណាជាអ្នកចេញបញ្ហាឱ្យមានការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ (ដែលបង្កើតបានជាសង្វាក់នៃការបញ្ហាក្នុងតំបន់នេះ) ព្រមទាំងការឈឺចាប់ជាក់លាក់របស់ជនរងគ្រោះឡើយ^{៧១}។

២៧. អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា លោក [REDACTED] មិនមែនជាបុគ្គល [REDACTED] ក្នុងចំណោមបុគ្គលទាំងអស់ដែលត្រូវបានរៀបរាប់នៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១៥ និង ១៦ នៃដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ទេ។ ហេតុដូច្នោះ ការរកឃើញពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពរបស់គាត់ នៅក្នុងដីកាសម្រេចនោះ គឺនៅត្រង់កថាខណ្ឌ១៤ ដែលអះអាងយ៉ាងសាមញ្ញថា “បុគ្គលភាគច្រើនត្រូវបានសម្ភាសន៍

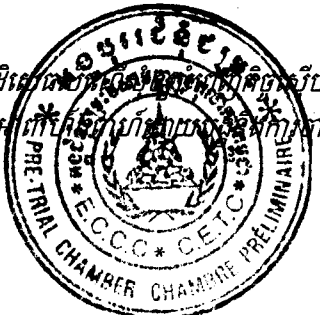
ពិចារណាថាជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែល ស.ច.ស បានរកឃើញថា បើទោះជាពួកគាត់ចោទប្រកាន់ថាមានការរៀបការដោយបង្ខំ ហើយដូច្នោះស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពកំណត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរក៏ដោយ “ ក៏គ្មានមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីសន្និដ្ឋានថា ភស្តុតាងរបស់ពួកគាត់នឹងជួយដល់ភស្តុតាងដែលទទួលបាននៅដំណាក់កាលស៊ើបសួរនោះដែរ”។

^{៦៩} ដីកាដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ១៧។

^{៧០} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ១៨ ដោយយោងទៅលើឯកសារ D125/16 នៅត្រង់ទំព័រ ៥។

^{៧១} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ១៩។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបដិសេធករណ៍ក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរសាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ

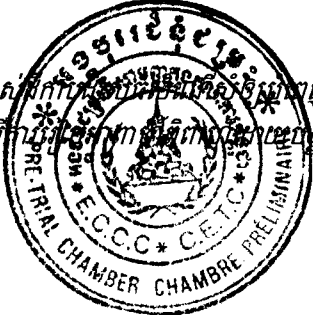
ដោយចៅក្រមរបស់ ក.ស.ច.ស រួចហើយ ទាក់ទងនឹងបញ្ហារៀបការដោយបង្ខំ ដូច្នោះ មិនមាន ការចាំបាច់សម្រាប់ការសម្ភាសន៍បន្ថែមលើបុគ្គលទាំងអស់នោះទេ”^{៧២}។ បើទោះជាដីកាសម្រេច ដែលត្រូវបានជំទាស់មិនមានសំអាងហេតុពេញលេញទាក់ទងនឹងបញ្ហានេះក៏ដោយ ក៏ចំណុចនេះ មិនជាការសំខាន់ដែរ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា សាក្សីនេះមិនបានលើកឡើងពីបញ្ហា រៀបការដោយបង្ខំទេ នៅក្នុងបទសម្ភាសន៍ដើមរបស់គាត់ ហើយគ្រាន់តែអះអាងថា ប្តីប្រពន្ធ បួនគូផ្សេងទៀតបានរៀបការនៅពេលជាមួយគាត់ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧៨។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ ឃើញថា ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មិនបានផ្តល់ឱ្យ ស.ច.ស នូវមូលដ្ឋានណាមួយ ដើម្បីជឿបានថា សាក្សីដែលស្នើឡើងនេះ ត្រូវបានបង្ខំឱ្យរៀបការ ឬមានព័ត៌មានពីបុគ្គលផ្សេងទៀត ដែលត្រូវបាន បង្ខំឱ្យរៀបការ ដូចដែលបានចោទប្រកាន់ឡើងនៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមទីពីរ ទីបី និងទីបួន នោះទេ។ មិនមានកំហុសអង្គហេតុ ឬកំហុសអង្គច្បាប់ ឬការរំលោភអំណាចធនានុសិទ្ធិ ណាមួយ ត្រូវបានបង្ហាញឱ្យឃើញឡើយ។

២៨. មានបុគ្គលចំនួន [REDACTED] ទៀត ដែលត្រូវបានស្នើសុំឱ្យស្តាប់ចម្លើយ ដូចរៀបរាប់នៅក្នុង សំណើទីពីរ និងទីបី ដែលអ្នកទាំងនោះមិនត្រូវបានលើកឡើងនៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទេ។ អង្គបុរេ ជំនុំជម្រះមិនបានពិចារណាលើបុគ្គលទាំងនេះ តាមមូលដ្ឋានទីមួយនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទេ ប៉ុន្តែ អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា ខ្លួនបានពិនិត្យមើលចម្លើយសាក្សី និង/ឬ របាយការណ៍ពាក់ ព័ន្ធដែលបានមកពីអង្គភាពជនរងគ្រោះ ទាក់ទងនឹងបុគ្គលនីមួយៗក្នុងចំណោមបុគ្គលទាំងនេះ ក្នុង គោលបំណងយល់ឱ្យបានច្បាស់ជាងនេះ ទៅលើព័ត៌មាន ដែល ស.ច.ស មាន នៅពេលខ្លួន ធ្វើការពិចារណាទៅលើសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាំងនោះ។ ការពិនិត្យនេះបង្ហាញឱ្យឃើញ ថា សាក្សីជាច្រើនអះអាងថា ខ្លួនត្រូវបានបង្ខំឱ្យរៀបការជាមួយនឹងបុគ្គល ដែលខ្លួនមិនបានជ្រើស រើស^{៧៣}។ បុគ្គលមួយចំនួនអះអាងយ៉ាងជាក់លាក់ថា ក្នុងករណីមិនយល់ព្រម គេប្រាប់ពួកគាត់ថា

^{៧២} ដីកាដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ១៤។

^{៧៣} សូមមើលឯកសារ D166/100 ទំព័រ ៣។ ឯកសារ D166/101 ទំព័រ ៥។ ឯកសារ D166/36 ទំព័រ ៤។ ឯកសារ D125/23 ទំព័រ ៥។ ឯកសារ D125/18 ទំព័រ ៧។ ឯកសារ D125/45 ទំព័រ ៦។ ឯកសារ D125/46 ទំព័រ ៦។ ឯកសារ D125/48 ទំព័រ ៣។ ឯកសារ D125/61 ទំព័រ ២។ ឯកសារ D125/117 ទំព័រ ២។ ឯកសារ D125/127 ទំព័រ ៣។ ឯកសារ D22/146 ទំព័រ ៤។ ឯកសារ D108/6/11 ទំព័រ ៣។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាសម្រេចស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើកលែងតែការស្នើសុំដើម្បីការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

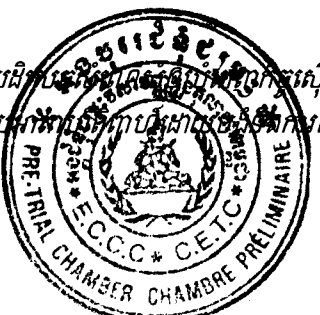
នឹងមានលទ្ធផលអាក្រក់កើតឡើងចំពោះពួកគាត់^{៧៤}។ សាក្សីមួយចំនួនតូចទៀត បានពណ៌នាពីអ្វីដែលពួកគាត់ត្រូវបានតម្រូវឱ្យធ្វើ ដើម្បីសុំការអនុញ្ញាតពីប្រធានកង ប្រសិនបើពួកគាត់ប្រាថ្នាចង់រៀបការ ហើយការរៀបការនឹងត្រូវបានគេរៀបចំឱ្យ^{៧៥}។ សាក្សីពីរនាក់បានរៀបរាប់ពីអត្ថិភាពនៃប្រព័ន្ធរៀបការទាំងពីរ^{៧៦}។ សាក្សី [REDACTED] ដែលខុសពីសាក្សីសំខាន់ផ្សេងៗទៀតដែលត្រូវបានស្នើសុំស្តាប់ចម្លើយសារជាថ្មី ប៉ុន្តែ មិនត្រូវបានរៀបរាប់នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នោះ មិនបានអះអាងថាការរៀបការរបស់គាត់ត្រូវបានរៀបចំទេ។ នៅក្នុងបរិបទនេះ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ខកខានក្នុងការបង្ហាញថា កំហុសនេះធ្វើឱ្យដីកាសម្រេចអស់សុពលភាព ក្នុងការបដិសេធសំណើសុំស្តាប់ចម្លើយបុគ្គលជាក់លាក់នេះសារជាថ្មី ឬបង្ហាញថា កំហុសនេះនាំឱ្យមានភាពអយុត្តិធម៌។ ដូច្នេះ មូលដ្ឋានរងនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ត្រូវបានច្រានចោល។

^{៧៤} សម្រាប់ជាឧទាហរណ៍នៃលទ្ធផលធ្ងន់ធ្ងររបបនេះ ដែលរៀបរាប់ដោយសាក្សីដែលត្រូវបានស្នើសុំឱ្យស្តាប់ចម្លើយម្តងទៀតនោះ សូមមើលឯកសារ D166/100 ទំព័រ ៣ ដែលបង្ហាញថា ពួកគាត់ត្រូវបានបង្ខំឱ្យទៅធ្វើការនៅទីធ្លាយដែលជាផ្នែកមួយនៃកងចល័ត។ ឯកសារ D166/36 ទំព័រ ៤ ដែលបង្ហាញថា ពួកគាត់នឹងត្រូវបានបញ្ជូនទៅកសាង។ ឯកសារ D125/46 ទំព័រ ៦ ដែលបង្ហាញថា ស្ត្រីម្នាក់នឹងត្រូវបានគេគំរាមឱ្យរៀបការជាមួយនឹងទាហានពិការម្នាក់ ប្រសិនបើគាត់ជំទាស់នឹងជម្រើសរបស់អង្គការ។ ឯកសារ D125/117 ទំព័រ ២ ដែលបង្ហាញថា នឹងមានលទ្ធផលប៉ះពាល់ ហើយគាត់បានដឹងពីករណីចាប់ខ្លួននិងសម្លាប់ស្ត្រីម្នាក់ដែលប្រកែកមិនព្រមរៀបការ។ ឯកសារ D108/6/11 ទំព័រ ៣ D22/146 ទំព័រ ៤ ដែលគាត់មានអាយុ ១៥ឆ្នាំ នៅពេលនោះ ហើយត្រូវបានគំរាមដោយប្រើកាំភ្លើង AK ពីល្អបប្រុសម្នាក់ ដែលប្រាប់គាត់ថាប្រសិនបើគាត់មិនរៀបការជាមួយនឹងប្រធានកងល្អបភូមិទេ គេនឹងសម្លាប់គាត់។

^{៧៥} សូមមើលឯកសារ D166/65 ទំព័រ ៥។ ឯកសារ D125/25 ទំព័រ ៥ ដែលបង្ហាញថានៅក្នុងកងរបស់គាត់ គេអាចជ្រើសរើសអ្នកដែលគេចង់រៀបការជាមួយ ហើយបន្ទាប់ពីបានការអនុញ្ញាតរួចហើយ អង្គការនឹងរៀបចំការរៀបការនោះ។ ឯកសារ D166/94 ទំព័រ ៥ ដែលបង្ហាញថាគាត់បញ្ជាក់ពីចេតនារៀបការ ហើយប្រធានរបស់គាត់ទាក់ទងកងរបស់ស្ត្រីនោះ ដើម្បីរៀបចំការរៀបការ។ ឯកសារ D166/123 ទំព័រ ៧ ដែលបង្ហាញថាការរៀបការដោយគ្មានការអនុញ្ញាតិរបបនេះ នឹងត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មដោយប្រហារជីវិត។

^{៧៦} ឯកសារ D125/169 ទំព័រ ៦ ដែលបង្ហាញថា ទម្រង់មួយនៃការរៀបការនោះគឺមានសំណើពីបុរសម្នាក់ទៅកាន់ប្រធានកងបុរស ដែលជាអ្នកស្នើទៅប្រធានកងនារី ហើយទម្រង់មួយទៀតនៃការរៀបការនោះគឺការរៀបការដែលរៀបចំដោយអង្គការដែលគ្មាននរណាអាចប្រកែកបានឡើយ នេះគឺជា “ការរៀបការដោយបង្ខំ”។ ឯកសារ D125/184 ទំព័រ ៦-៧ ដែលបង្ហាញថាការរៀបការជាក្រុមបន្តបន្ទាប់ត្រូវបានយល់ព្រមបន្ទាប់ពីមានការអនុញ្ញាតិពីអាជ្ញាធរ ប៉ុន្តែការរៀបការក្នុងជួរយោធា អាចធ្វើទៅបាននៅពេលណាមានបញ្ហាពីថ្នាក់លើតែប៉ុណ្ណោះ។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបដិសេធសំណើសុំស្តាប់ចម្លើយសារស្តីពីសាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបការក្នុងកងយោធពលខេត្តប៉ុលពត។ ២១

៣. សាក្សី [REDACTED]

២៩. ស្រដៀងគ្នាទៅនឹងករណីលោក [REDACTED] ដែរ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើកឡើងថា អ្នកសម្ភាសន៍ត្រូវបានសួរអំពីស្ថានភាពនៃការរៀបការដោយបង្ខំ ហើយពន្យល់ពីភាពខុសគ្នារវាងពាក្យ “រៀបចំ” ដែលប្រើនៅក្នុងសំណួរអំពីការរៀបការដោយបង្ខំ និងពាក្យ “ឆ្លើយតប” ដែលប្រើនៅក្នុងចម្លើយទៅកាន់សំណួរនោះ។^{៧៧} បើទោះជាអង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា ប្រតិចារិកជាភាសាអង់គ្លេសនិងភាសាបារាំង មានភាពខុសគ្នាលើចំណុចនេះក៏ដោយ ក៏ខ្លួនយល់ឃើញថា មិនមានភាពចាំបាច់ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះបន្ថែមទៀត ដោយហេតុថា ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មិនបានវិភាគភស្តុតាងដែលបានប្រមូលរួចហើយ និងពុំបានផ្តល់ព័ត៌មានលម្អិត ថាតើភស្តុតាងនោះបង្កើតបាននូវធាតុផ្សំជាក់លាក់ នៃបទឧក្រិដ្ឋពាក់ព័ន្ធនានាសម្រាប់ដីកាដោះស្រាយដោយរបៀបណា ថាតើឧក្រិដ្ឋកម្មនោះគឺជាកម្មវត្ថុ នៃដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យទៅជំនុំជម្រះដែរឬទេ។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មិនបានបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌតម្រូវអប្បបរមាដែលថា ដោយបដិសេធលើសំណើសុំស្តាប់ចម្លើយសាក្សីជាថ្មី ស.ច.ស នឹងមិនអាចបញ្ជូនទៅក្នុងដីកាដោះស្រាយនូវអង្គហេតុសំខាន់ៗ ដែលគាំទ្រដល់ការកំណត់បទចោទនៃបទឧក្រិដ្ឋដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ឡើយ។ ក្នុងករណីនេះ ស.ច.ស បានប្រកាសថា ការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីសារជាថ្មីនោះ មិនមែនជាការចាំបាច់ទេ។ នេះមិនបង្កើតឱ្យមានកំហុសអង្គច្បាប់ ដែលអាចបង្ហាញឱ្យឃើញទេ។ ហេតុដូច្នេះ មូលដ្ឋានរងនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ត្រូវបានច្រានចោល។

៤. សាក្សី [REDACTED]

៣០. ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍យោងទៅលើករណីដែលថា នៅពេល លោក [REDACTED] ត្រូវបានសួរឱ្យពណ៌នាពីស្ថានភាពរស់នៅ និងស្ថានភាពការងារនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហមពីឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ឆ្នាំ១៩៧៩ គាត់បានអះអាងដោយខ្លួនឯងថា ទាក់ទងទៅនឹងការរៀបការ “គេរៀបការម្តង មាន ២០០គូ ឬ ១០០គូ ឬ ៥០គូ។ មនុស្សទាំងនោះ គ្មានសិទ្ធិក្នុងការជ្រើសរើសស្វាមី/ភរិយារបស់

^{៧៧} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២១ ដែលរាយសំណួរដូចគ្នាមាននៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១៩ ទាក់ទងនឹងសាក្សីមុន លើបញ្ហាស្ថានភាពនៃការរៀបការ ហើយត្រូវបានដកស្រង់ឡើងវិញនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ២៦ នៃសាលដីកានេះ។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបដិសេធសំណើសុំស្តាប់ចម្លើយសាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ ២២

ខ្លួននោះទេ។ អង្គការជាអ្នកជ្រើសរើសស្នាម/ភរិយាឱ្យ។ មានពិធីអបអរសាទរសម្រាប់ពួកគេ ដ៏តិចតួចមួយតែប៉ុណ្ណោះ”^{៧៨}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍សង្កត់ធ្ងន់ថា នៅក្នុងករណីនេះ ក៏ដូចនៅក្នុងបទសម្ភាសន៍ដំបូងៗរបស់ ស.ច.ស ដែរ ប្រសិនបើសាក្សីណាមួយរៀបរាប់ពីបញ្ហាកម្មវត្ថុនេះដោយខ្លួនឯងនោះ មិនមានការចោទសួររឿងណាមួយត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីបង្កើតនូវធាតុផ្សំនៃបទឧក្រិដ្ឋទេ។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថា យ៉ាងហោចណាស់ សាក្សីទាំងនោះត្រូវត្រូវបានសួរអំពីពេលវេលា និងទីកន្លែងនៃការរៀបការដែលបានពណ៌នា ដើម្បីអាចធ្វើការចោទប្រកាន់ពីបទណាមួយបាន។ នៅក្នុងករណីជាក់លាក់មួយនេះ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថា សាក្សីត្រូវត្រូវបានសួរ ថាតើខ្លួនចង់មានន័យដូចម្តេចចំពោះពាក្យ “ពួកគេ” និងពាក្យ “អង្គការ”^{៧៩}។

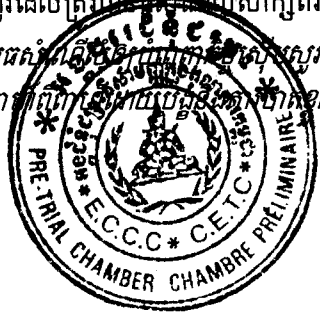
៣១. អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា សំណួររបស់អ្នកស៊ើបអង្កេតមានចំនួនតិចជាងការសួរទៅលោក [REDACTED] កាលពីលើកមុន។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ស្របថា អ្នកស៊ើបអង្កេតប្រហែលជាអាចសួរសាក្សីនូវសំណួររឿងការ និងសំណួរបន្តបន្ទាប់ទៀត។ ប៉ុន្តែការពិតដែលថា សាក្សីមួយចំនួនមិនត្រូវបានសួរពីបញ្ហានេះ ហើយថា ស.ច.ស យល់ឃើញថា មិនជាការចាំបាច់ដើម្បីស្តាប់ចម្លើយពួកគាត់សារជាថ្មី មិនបានបង្កើតកំហុសអង្គច្បាប់ទេ។ ដូចអះអាងរួចមកហើយ ស.ច.ស មានឆន្ទានុសិទ្ធិទូលាយ ក្នុងការសម្រេចលើសំណើសុំឱ្យមានការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ហើយ ស.ច.ស ស្ថិតក្នុងស្ថានភាពដ៏ប្រសើរបំផុតដើម្បីវាយតម្លៃ ថាតើត្រូវដឹកនាំ ឬមិនដឹកនាំកិច្ចនោះ ដោយពិចារណាទៅលើភារកិច្ចទូទៅ និងការយល់ដឹងរបស់ខ្លួនទៅលើសំណុំរឿង។ ហេតុដូច្នោះ នៅក្នុងស្ថានភាពទាំងនេះ វានឹងមិនសមស្របសម្រាប់អង្គបុរេជំនុំជម្រះអនុវត្តឆន្ទានុសិទ្ធិជំនួស ស.ច.ស នោះទេ។

៣២. ដើម្បីបង្ហាញថា ស.ច.ស មានកំហុសក្នុងការសម្រេចថា ការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីសារជាថ្មីមិនមែនជាការចាំបាច់នោះ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវបង្ហាញថា ដោយបដិសេធមិនស្តាប់ចម្លើយសាក្សីជាថ្មីនោះ ស.ច.ស នឹងមិនអាចបញ្ចូលទៅក្នុងដីកាដោះស្រាយនូវអង្គហេតុសំខាន់ៗដែលគាំទ្រដល់ការកំណត់បទចោទនៃបទឧក្រិដ្ឋដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ឡើយ។ លក្ខខណ្ឌនេះ

^{៧៨} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២២ ដោយយោងទៅលើឯកសារ D125/29 ទំព័រ ៤។

^{៧៩} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២៣ ដោយយោងទៅលើបន្ទាត់តែមួយនៃសំណួរដែលត្រូវបានសួរដោយសាក្សីពីរនាក់ មុន។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំនាញដីកាបដិសេធសំណើសុំឱ្យមានការស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយប្រើឈ្មោះសាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយប្រើឈ្មោះសាក្សីដោយបង្ខំ

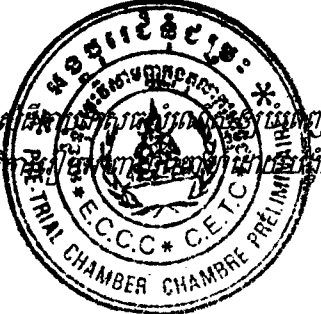
តម្រូវឱ្យមានការវិភាគភស្តុតាងដែលមានរួចជាស្រេចនៅក្នុងសំណុំរឿង ទាក់ទងនឹងធាតុផ្សំដែល ត្រូវបង្កើតឡើងសម្រាប់បទឧក្រិដ្ឋ ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថា បទសម្ភាសន៍ដែលមានរួចមកហើយ មិនបង្កើតឱ្យបាននូវអង្គហេតុសំខាន់ៗពាក់ព័ន្ធ និងមិននាំឱ្យ មានការកំណត់បទចោទនៃអង្គហេតុទាំងនោះទេ^{៨០}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មិនបានបង្ហាញពីការអះ អាងនេះ ពីព្រោះខ្លួនមិនបានវិភាគភស្តុតាង ដែលបានប្រមូលរួចហើយ និងមិនបានកំណត់ អត្តសញ្ញាណជាក់លាក់នៃធាតុផ្សំបទឧក្រិដ្ឋដែលមិនទាន់មាននៅឡើយ ដែលដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ត្រូវបង្ហាញថា តើការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីជាក់លាក់ទាំងនោះ អាចជួយដល់ការបង្កើតនូវអង្គហេតុ សំខាន់ៗពាក់ព័ន្ធបានដោយរបៀបណា។ ហេតុដូច្នោះ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ខកខានក្នុងការបង្ហាញថា ស.ច.ស មានកំហុសដោយពិចារណាឃើញថា ការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីនេះសារជាថ្មីមិនមែនជា ការចាំបាច់។ ដូច្នោះ មូលដ្ឋានរងនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ត្រូវបានច្រានចោល។

៥. សាក្សី [REDACTED]

៣៣. ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍យោងទៅលើការរៀបរាប់ភ្លាមៗរបស់ លោក [REDACTED] ទាក់ទងនឹង ករណីរំលោភសេពសន្ថវៈ ក្នុងអំឡុងពេលស្តាប់ចម្លើយរបស់គាត់ កាលពីថ្ងៃទី០២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៨ នៅពេលសួរពីស្ថានភាពឃុំខ្លួនរបស់គាត់ដោយពួកខ្មែរក្រហម នៅមន្ទីរសន្តិសុខភូមិភាគ ឧត្តរ។ គាត់បានពណ៌នាពីអង្គហេតុដូចខាងក្រោម៖ “ក្មេងស្រីម្នាក់ដែលជាចុងភៅត្រូវបានឆ្នាំយាម រំលោភ។ នាងត្រូវគេសម្រាតសម្លៀកបំពាក់អស់។ ខ្លួនប្រាណនាងស្រាតននល ហើយនាងត្រូវគេ សម្លាប់ដោយវះពោះយកផ្លើមជាអាហារ”^{៨១}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍សង្កត់ធ្ងន់ថា អ្នកស៊ើបអង្កេត មិនបានសួរសំណួរអ្វីអំពីការរំលោភនេះឡើយ ដែលការពិតទៅ ក្នុងទស្សនៈរបស់ដើមបណ្តឹង ឧទ្ធរណ៍ លោក [REDACTED] “ហាក់ដូចជា” សាក្សីដែលបានឃើញហេតុការណ៍ដោយផ្ទាល់ ភ្នែក^{៨២}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថា ដោយសារតែសាក្សីមិនមែនជាមន្ត្រីតុលាការ ចាំបាច់ត្រូវ មានភ័ស្តុតាងបន្ថែមទៀតអំពីអង្គហេតុជាក់លាក់ និងស្ថានភាពទាំងនោះ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការចោទ

^{៨០} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ១៤។
^{៨១} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២៤។
^{៨២} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២៥។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ និងការបញ្ជាក់លើស្នើសុំសួរ លើសាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណុំរឿងមានកិច្ចស៊ើបសួរលើស្នើសុំសួរ និងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

ប្រកាន់ពីបទរំលោភសេពសន្ថវៈ។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ផ្តល់ឱ្យនូវបញ្ជីមួយដែលរៀបរាប់ពីសំណួរ
ពាក់ព័ន្ធ ដែលអាចត្រូវបានសួរទៅកាន់សាក្សីឱ្យបំភ្លឺពីស្ថានភាពទាំងនេះ^{៨៣}។

៣៤. អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានពិនិត្យទៅលើសេចក្តីអះអាងពាក់ព័ន្ធច្រើយ។ ការអះអាងថា បុគ្គលដែល
ត្រូវបានសម្ភាសន៍នោះ គឺជាសាក្សីដែលបានឃើញព្រឹត្តិការណ៍ផ្ទាល់ភ្នែក មិនមានលក្ខណៈគ្រប់
គ្រាន់ទេ។ តាមការពិត បុគ្គលនោះអះអាងថា គាត់និងអ្នកទោសដទៃទៀតដែលមានជំនាញ
បច្ចេកទេស ត្រូវបានចាត់តាំងឱ្យទៅធ្វើការតាមជំនាញ ហើយគាត់គ្រប់គ្រងការជួសជុល និង
ខណៈពេលដែលអ្នកទោសស្រីពីរនាក់ទៀតត្រូវបានចាត់តាំងឱ្យធ្វើជា^{៨៤}។ មិន
មានចំណុចណាអាចឱ្យយល់បានថា គាត់ប្រាកដជាមានវត្តមាននៅកន្លែង ដែលមានការរំលោភ
សេពសន្ថវៈ និងថាតើការអះអាងនេះគឺជាការព្រាតមគ្គ ឬយ៉ាងណានោះទេ។ ប៉ុន្តែ ការធ្វើសេចក្តី
សន្និដ្ឋានទៅលើចំណុចនេះ មិនមែនជាការចាំបាច់ឡើយ ពីព្រោះដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មិនបាន
បង្ហាញថា ដោយបដិសេធមិនស្តាប់ចម្លើយសាក្សីជាថ្មីម្តងទៀត ស.ច.ស នឹងមិនអាចបញ្ជូនទៅ
ក្នុងដីកាដោះស្រាយនូវអង្គហេតុសំខាន់ៗ ដែលគាំទ្រដល់ការកំណត់បទចោទនៃបទឧក្រិដ្ឋ
រំលោភសេពសន្ថវៈ ថាជាឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិបានទេ។ លើសពីនេះ ការបដិសេធរបស់
សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមិនសម្ភាសន៍សាក្សីនេះជាថ្មីម្តងទៀត ដោយហេតុថា សាក្សីនេះត្រូវបាន
សម្ភាសន៍រួចហើយ ត្រូវតែពិចារណាស្របគ្នាជាមួយភស្តុតាងផ្សេងទៀត ដែល ស.ច.ស មាន
ពាក់ព័ន្ធនឹងបទឧក្រិដ្ឋរំលោភសេពសន្ថវៈ^{៨៥}។ ចំពោះចំណុចនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយោង
ទៅលើការអះអាងរបស់ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដើម្បីគាំទ្រសំណើទីពីរ និងទីបីរបស់ខ្លួន។ អង្គបុរេ-
ជំនុំជម្រះសង្កេតឃើញថា បុគ្គលពីររូបក្នុងចំណោមបុគ្គលដែលត្រូវបានសម្ភាសន៍ ពណ៌នាថា បាន
ជួបប្រទះដោយផ្ទាល់ចំពោះការរំលោភសេពសន្ថវៈ ឬអំពើហិង្សាផ្លូវភេទដទៃទៀត^{៨៦}។ បុគ្គលម្នាក់
ក្នុងចំណោមអ្នកទាំងពីរនេះ ផ្តល់ព័ត៌មានលម្អិតអំពីប្រភេទនៃអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ ដែលបានចោទ

^{៨៣} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២៥-២៦។

^{៨៤} ឯកសារ D125/33 ទំព័រ ៥។

^{៨៥} សូមមើលដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ១៧។

^{៨៦} ឯកសារ D125/87 ទំព័រ ៧ (ភាសាបារាំង)។ ឯកសារ D22/30/1 ទំព័រ ១។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបដិសេធសំណើសុំឱ្យបញ្ជីសាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំនិងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

ប្រកាន់ និងស្ថានភាពជុំវិញព្រឹត្តិការណ៍នោះ^{៨៧} ខណៈពេលដែលបុគ្គលមួយរូបទៀតរៀបរាប់ថា ខ្លួនត្រូវបានរំលោភសេពសន្ថវៈយ៉ាងព្រៃផ្សៃ និងត្រូវបានរាយដំនៅហ្នឹងកន្លែងដែលនារីទាំងអស់ ផ្សេងទៀតត្រូវបានរំលោភម្នាក់ម្តងៗដោយទាហានខ្មែរក្រហម ហើយត្រូវបានសម្លាប់ សូម្បីតែ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះក៏ដោយ។ សាក្សីនោះពន្យល់ពីការរត់គេចខ្លួនរបស់គាត់ ដែលអាចឱ្យគាត់រួចផុតពី ការសម្លាប់បាន^{៨៨}។ បុគ្គលផ្សេងទៀត ដែលត្រូវបានសម្ភាសន៍រាយការណ៍ថា ការរំលោភ សេពសន្ថវៈត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅកន្លែងយុំយ៉ាង ហើយពួកគាត់បញ្ជាក់ច្បាស់ថា សក្ខីកម្មរបស់គាត់ បានមកពីការព្យាបាល^{៨៩}។ សាក្សីម្នាក់ក្នុងចំណោមសាក្សីទាំងនោះ ទំនងជាសាក្សីដែលបាន ឃើញព្រឹត្តិការណ៍ផ្ទាល់ភ្នែក^{៩០} ទន្ទឹមនឹងនេះ សាក្សីដទៃទៀតមិនបានបញ្ជាក់ពីមូលដ្ឋាននៃការដឹង ព្រះរបស់ពួកគាត់ឡើយ^{៩១}។ ចម្លើយសាក្សីមួយចំនួនទៀត រៀបរាប់ពីអំពើខុសសីលធម៌នានា រវាង ពួកអ្នកយាមនិងអ្នកទោសស្រីៗ ក៏ដូចជាកម្មករនៅតាមកងផងដែរ។ ចម្លើយសាក្សីនោះក៏បានរៀប រាប់ពីការដាក់ទណ្ឌកម្មលើអំពើខុសសីលធម៌ទាំងនោះ^{៩២}។ តាមការពិនិត្យនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ

^{៨៧} ឯកសារ D125/87 ទំព័រ ៧ (ផ្នែកភាសាបារាំង)។

^{៨៨} ឯកសារ D22/30/1 ទំព័រ ១។

^{៨៩} ឯកសារ D25/17 ទំព័រ ៣ សាក្សីដែលបានព្រឹត្តការរំលោភសេពសន្ថវៈ ដែលប្រព្រឹត្តដោយប្រធានគុក (ឥឡូវស្លាប់) និងអ្នកផ្សេងទៀតចំពោះអ្នកទោសស្រីៗ។ ឯកសារ D125/187 ទំព័រ ៥ សាក្សីដែលបានព្រឹត្តបុគ្គលម្នាក់ដែលឥឡូវស្លាប់ហើយ នោះ និងពីម្នាក់ទៀតដែលនៅរស់ ថាកងទ័ពខ្មែរក្រហមរំលោភសេពសន្ថវៈស្ត្រីរង្វងៗ [redacted] របស់ស្ត្រីទាំងនោះ ព្រួរ ហាលពួកគាត់នៅក្រោមដើមក្រសាំងមួយ ហើយសម្លាប់ចោល។

^{៩០} ឯកសារ D125/23 ទំព័រ១១ សាក្សីដែលបានរាយការណ៍ថាអ្នកទោសមួយចំនួនត្រូវបានរំលោភសេពសន្ថវៈ ហើយសម្លាប់ ដោយអ្នកយាម រួមមានអ្នកដែលមានឈ្មោះម្នាក់ ដែលក្រោយមកអ្នកយាមនោះឱ្យគាត់ (សាក្សី) ទៅមើល និងកប់ស្ត្រីទាំងនោះ ហើយថា គាត់បានឃើញអ្នកទោសមួយចំនួនត្រូវបានសម្រាតខោអាវ ហើយគេយកគ្រាប់ M79 [redacted] របស់ពួកគាត់។

^{៩១} ឯកសារ D125/108 និងឯកសារ D108/3/3។

^{៩២} ឯកសារ D125/134 ទំព័រ ៦ ដែលយោងទៅលើការចាប់ខ្លួនរបស់ប្រធានគុកនោះដោយមូលហេតុនេះ។ ឯកសារ D166/34 ទំព័រ៣ដែលយោងទៅលើហេតុការណ៍មួយចំនួនរួមមានការសម្លាប់កម្មករប្រុសម្នាក់និងស្ត្រីម្នាក់ដោយមូលហេតុខុសសីលធម៌។ សូមមើលផងដែរ ឯកសារ D166/37 ទំព័រ ៦ និងឯកសារ D166/39 ទំព័រ ៤ ទាក់ទងនឹងកម្មករស្រីៗដែលត្រូវបានចោទថា បានប្រព្រឹត្តខុសសីលធម៌ ដោយគ្មានភាពច្បាស់លាស់ជាងនេះ ក៏ដូចជាឯកសារ D125/118 ដែលគាត់បានចូលរួមក្នុង សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាលើករដ្ឋប្បវេណីស្តីពីសក្ខីកម្មរបស់ពេញកិច្ចស៊ើបសួរ [redacted] សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការប្រព្រឹត្តិការណ៍ដែលបានរាយការណ៍ដោយស្ត្រី និងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

មិនយល់ឃើញថា ស.ច.ស មានកំហុសក្នុងការបដិសេធមិនស្តាប់ចម្លើយសាក្សីជាថ្មីម្តងទៀតនោះទេ។ ហេតុដូច្នេះ មូលដ្ឋានរងនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ត្រូវបានច្រានចោល។

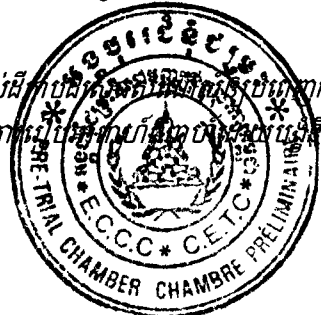
៣៥. ទាក់ទងនឹងការជំទាស់តវ៉ាផ្សេងទៀត ដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងមូលដ្ឋាននេះនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អង្គបុរេជំនុំជម្រះសូមធ្វើការសង្កេតដូចតទៅ។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងមិនត្រឹមត្រូវទេដែលលេខយោងជើងទំព័រដែលមាននៅក្នុងសំណើទីពីរ និងទីបួន^{៥៣} រៀបរាប់ពីចម្លើយសាក្សីពេញលេញទាក់ទងនឹងប្រធានបទនេះ^{៥៤}។ ផ្ទុយទៅវិញ លេខយោងជើងទំព័រនៅក្នុងសំណើទីពីរ មានសេចក្តីដកស្រង់ ឬការរៀបរាប់ពាក្យឡើងវិញ ដែលបានមកពីសាក្សី [REDACTED] ក្នុងចំណោមសាក្សី [REDACTED] ដែលត្រូវបានស្នើសុំឱ្យស្តាប់ចម្លើយសារជាថ្មី។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ក្រៅពីសាក្សីដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ សំណើទីបីមិនបានរៀបរាប់ “ចម្លើយសាក្សីពេញលេញលើប្រធានបទនេះ” ទេ ពីព្រោះលេខយោងជើងទំព័រនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ផ្តល់ឱ្យតែការរៀបរាប់ពាក្យឡើងវិញសង្ខេបខ្លីមួយនៃចម្លើយសាក្សី ទាក់ទងទៅនឹងការរៀបការដោយបង្ខំ ឬបទឧក្រិដ្ឋពាក់ព័ន្ធផ្លូវភេទ។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មិនបានព្យាយាមបង្ហាញថា ស.ច.ស អាចមានកំហុសក្នុងការបដិសេធសំណើសុំស្តាប់ចម្លើយសាក្សីម្នាក់ៗក្នុងចំណោមសាក្សីទាំងនេះជាថ្មីម្តងទៀត។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថា “សក្ខីកម្មរបស់សាក្សី និងជនរងគ្រោះទាំងអស់ ដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ សាក្សី និងជនរងគ្រោះ ដែលត្រូវបានស្នើឱ្យមានការស្តាប់ចម្លើយឡើងវិញនោះ នៅមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ទេសម្រាប់បទឧក្រិដ្ឋរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងបទឧក្រិដ្ឋពាក់ព័ន្ធផ្លូវភេទ។” ពីព្រោះចម្លើយសាក្សីទាំងនោះ “មិនមានផ្ទុកព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ដែលតម្រូវឱ្យមានសម្រាប់ធាតុផ្សំបទឧក្រិដ្ឋ នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ (ការប៉ុនប៉ង)រំលោភសេពសន្ថវៈ ការដាក់ជាទាសករ(ផ្លូវភេទ) និង (ការប៉ុនប៉ង)ធ្វើឱ្យមានផ្ទៃពោះដោយបង្ខំ។ ចម្លើយសាក្សីទាំងនោះ ក៏មិនបានបញ្ជាក់ប្រាប់ពី

ការកាត់សេចក្តីអ្នកដែលត្រូវបានចោទថាបានប្រព្រឹត្តខុសសីលធម៌។ បើទោះជាសាក្សីនេះត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយដោយលម្អិតស្តីពីការកាត់សេចក្តីនេះក៏ដោយ ក៏គ្មានសំណួរណាត្រូវបានសួរទៅគាត់អំពីអង្គហេតុដែលជាមូលដ្ឋាននៃការចោទប្រកាន់ពីបទខុសសីលធម៌ទេ។

^{៥៣} ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍យោងលើសំណើទីបួន ដែលនៅក្នុងសាលដីកានេះ ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាសំណើទីបី។

^{៥៤} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ២៧។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបដិសេធមិនស្តាប់ចម្លើយសាក្សីស្នើសុំឱ្យស្តាប់ចម្លើយសារជាថ្មីសាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងការបាក់ខ្លួនដោយបង្ខំ

លក្ខណៈ ដែលបទឧក្រិដ្ឋទាំងនោះ ត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងជាប្រព័ន្ធ និងជាទូទៅនោះដែរ”^{៥៥}។ លក្ខខណ្ឌនេះគឺជាអ្វីដែលដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវបង្ហាញឱ្យឃើញ នៅពេលធ្វើការចោទប្រកាន់ថា ស.ច.ស មានកំហុសអង្គច្បាប់ កំហុសអង្គហេតុ ឬរំលោភអំណាចឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ពេល បដិសេធសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយ។ ហេតុដូច្នោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះច្រានចោល ចំណុចនៃមូលដ្ឋានទីមួយនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ដោយមិនចាំបាច់ធ្វើការពិចារណាបន្ថែមលើ អង្គសេចក្តី។ បន្តទៅនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះនឹងពិនិត្យទៅលើមូលដ្ឋានទីពីរនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។

ខ. មូលដ្ឋានទីពីរនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍៖ ការបដិសេធមិនត្រឹមត្រូវលើសំណើ ដោយសារលើកសំអាងហេតុថា អង្គហេតុដែលត្រូវបានស្នើសុំឱ្យស៊ើបអង្កេតនោះ មិនស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃការស៊ើបអង្កេត

៣៦. ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានទីពីរនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចោទប្រកាន់ថា ដីកាសម្រេច ដែលត្រូវបានជំទាស់ ផ្អែកលើការបកស្រាយមិនត្រឹមត្រូវលើច្បាប់ជាធរមាន ពីព្រោះដីកាសម្រេច នេះបដិសេធសំណើ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានមិនត្រឹមត្រូវ ដែលថា អង្គហេតុដែលត្រូវស្នើសុំឱ្យ ស៊ើបអង្កេត មិនស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃការស៊ើបអង្កេត ឬថា សំណើទាំងនោះមិនបានបង្ហាញ ឱ្យច្បាស់ថា អង្គហេតុនោះស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃការស៊ើបអង្កេត^{៥៦}។ ជាក់លាក់ជាងនេះទៅ ទៀត ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍យោងទៅលើការរកឃើញក្នុងដីកាសម្រេច ដែលត្រូវបានជំទាស់ថា អង្គហេតុដែលផ្តល់ឱ្យដោយបុគ្គលមួយចំនួន ដែលត្រូវបានស្នើសុំឱ្យស្តាប់ចម្លើយសារជាថ្មីនោះ ស្ថិតនៅក្រៅវិសាលភាពនៃការស៊ើបអង្កេត^{៥៧} ឬថា មិនមានការបង្ហាញឱ្យច្បាស់ថា អង្គហេតុទាំង នោះស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃការស៊ើបអង្កេត^{៥៨}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើកទទ្ធិករណ៍ថា មាត្រា ១២៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា និងវិធាន៥៥(២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដែលចែងថា ស.ច.ស ត្រូវស៊ើបអង្កេតតែអង្គហេតុទាំងឡាយណា ដែលមាននៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរប៉ុណ្ណោះ

^{៥៥} ដូចជើងទំព័រខាងលើ។

^{៥៦} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣០-៤៣។

^{៥៧} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣០ ដោយយោងមិនផ្ទាល់ទៅលើដីកាដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ៩, ១១។

^{៥៨} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣០ ដោយយោងមិនផ្ទាល់ទៅលើដីកាដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ៧, ១០, ១៦។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបដិសេធសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបចំសាក្សីដោយបង្ខំ

នោះ គឺសំដៅទៅលើអង្គហេតុទាំងមូល។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើកទី១ករណីបន្ថែមដែរថា គ្មានបទបញ្ញត្តិណាមួយនៃលិខិតុបករណ៍ទាំងនេះ កំរិតនូវវិសាលភាពនៃការស៊ើបអង្កេតចំពោះ អង្គហេតុនានា នៃផ្នែកខ្លះ ឬវគ្គខ្លះ នៃដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ^{៩៩}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ យោងបន្ថែមផងដែរលើមាត្រា៤៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា និងវិធាន៥៣(១) នៃវិធានផ្ទៃ ក្នុង ដែលចែងថា ដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរត្រូវមានសេចក្តីសង្ខេបអង្គហេតុ ហើយដើមបណ្តឹង ឧទ្ធរណ៍លើកទី១ករណីថា សាក្សីទាំងអស់ដែលការសម្ភាសន៍ជាមួយពួកគាត់ត្រូវបានបដិសេធ មានពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុដែលមាននៅក្នុងផ្នែកនៃដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ក្រោមចំណង ជើងថា “សេចក្តីសង្ខេបអង្គហេតុ”។ ហេតុដូច្នេះ សាក្សីទាំងនេះគឺជាផ្នែកមួយនៃវិសាលភាព នៃការស៊ើបអង្កេត^{១០០}។

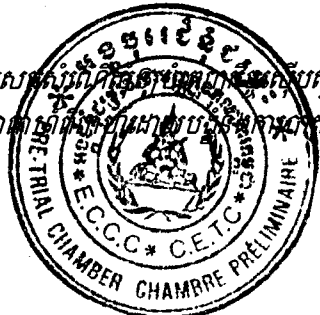
៣៧. សហព្រះរាជអាជ្ញាបានចម្លើយចមកហើយចំពោះពាក្យពេចន៍នៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១២២ នៃដីកាសន្និដ្ឋាន បញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានអះអាងថា “កិច្ចស៊ើបសួរដែលបានស្នើសុំ គឺមិន កំរិតត្រឹមតែអង្គហេតុទាំងមួយដូចបានកំណត់នៅក្នុង កថាខណ្ឌ ៣៧ ដល់កថាខណ្ឌ ៧២ នៃ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ និងក្នុងកថាខណ្ឌ ៥ ដល់កថាខណ្ឌ ២០ នៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូន រឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមប៉ុណ្ណោះទេ ក៏ប៉ុន្តែវាលាតសន្ធឹងដល់គ្រប់អង្គហេតុទាំងអស់ ដែលបានលើក ឡើងនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានទាំងពីរនេះ ក្នុងករណីដែលអង្គហេតុទាំងនេះជាជំនួយនៅក្នុងការស៊ើប អង្កេត (ក) ធាតុផ្សំយុត្តាធិការដែលចាំបាច់ដើម្បីកំណត់ ថាតើ ស្ថានភាពនៃអង្គហេតុនានាដូចមាន ចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ៣៧ ដល់ ៧២ និងកថាខណ្ឌ ៥ ដល់ ២០ បង្កើតបានជាបទឧក្រិដ្ឋ ដែល ស្ថិតនៅក្នុងយុត្តាធិការរបស់ អ.វ.ត.ក ដែរឬទេ ឬ (ខ) ទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវរបស់ ជនសង្ស័យទាំងមួយ ដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ”^{១០១}។ នេះគឺជា សេចក្តីសន្និដ្ឋានតបទៅនឹងដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅពិនិត្យរបស់ ស.ច.ស ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែសីហា

^{៩៩} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣១។

^{១០០} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣៧។

^{១០១} ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ចំពោះសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដែលស្នើសុំឱ្យបញ្ជាក់អំពីវិសាលភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរ ដែលបានស្នើឡើងនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរនិងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជ អាជ្ញា ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨ ឯកសារ D98/I កថាខណ្ឌ ២។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបដិសេធសំណុំរឿងឱ្យស៊ើបសួរ
សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាជ្ញាធរណ៍ដោយបណ្តឹងស្នើសុំខ្លួនដោយបង្ខំ

ឆ្នាំ២០០៨^{១០២}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថាការកំណត់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញានេះ មិនត្រូវបានគាំទ្រដោយក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា និងវិធានផ្ទៃក្នុងទេ^{១០៣}។

៣៨. អង្គបុរេជំនុំជម្រះសូមទាញចំណាប់អារម្មណ៍មកលើប្រព័ន្ធអនុវត្តនីតិវិធី នៅ អ.វ.ត.ក ដែលច្បាប់អ.វ.ត.ក^{១០៤} និងវិធានផ្ទៃក្នុង ចែងថា សហព្រះរាជអាជ្ញាទទួលខុសត្រូវពេញលេញលើការផ្ដើមបណ្តឹងអាជ្ញាចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មដែលស្ថិតនៅក្រោមយុត្តាធិការរបស់ អ.វ.ត.ក តាមការសម្រេចចិត្តដោយឯកឯង ឬដោយផ្អែកតាមពាក្យបណ្តឹងណាមួយ^{១០៥}។ សហព្រះរាជអាជ្ញាទទួលខុសត្រូវក្នុងការដឹកនាំកិច្ចស៊ើបសួររបស់^{១០៦} ហើយបើកកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយដោយបញ្ជូនដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរទៅ ស.ច.ស ប្រសិនបើសហព្រះរាជអាជ្ញាមានហេតុផលជឿជាក់ថាឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលស្ថិតនៅក្នុងយុត្តាធិការរបស់ អ.វ.ត.ក បានកើតមានពិត^{១០៧}។ ស.ច.ស ទទួលខុសត្រូវក្នុងការដឹកនាំកិច្ចស៊ើបសួរនេះ។ កិច្ចស៊ើបសួរនេះ ត្រូវបានកំណត់ត្រឹមតែឧក្រិដ្ឋកម្មដែលស្ថិតនៅក្នុងយុត្តាធិការរបស់ អ.វ.ត.ក និងត្រូវបានកំណត់បន្ថែមទៀតលើអង្គហេតុដែលមានចែងក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ និង/ឬ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមតែប៉ុណ្ណោះ^{១០៨}។ ផ្ទុយពីច្បាប់កម្ពុជា ជនរងគ្រោះណាមួយ ដែលមានបំណងតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក អាចធ្វើដូច្នេះបានតាមរយៈអន្តរាគមន៍ ដោយចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដែលកំពុងបន្ត ដែលស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ និងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមតែប៉ុណ្ណោះ។ នេះគឺជាក្រមខណ្ឌការងារបច្ចុប្បន្ន

^{១០២} ដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅពិនិត្យ ចុះថ្ងៃទី៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨ ឯកសារ D98។

^{១០៣} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៣៩។

^{១០៤} ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឱ្យមានអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៤ (នស/រកម/១០០៤/០០៦) (“ច្បាប់អ.វ.ត.ក”)។

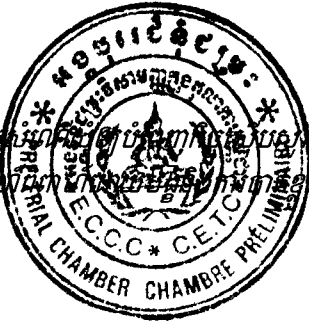
^{១០៥} វិធាន ៤៩(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ សូមមើលផងដែរ មាត្រា ១៦ នៃច្បាប់ អ.វ.ត.ក ដែលទទួលស្គាល់សហព្រះរាជអាជ្ញាពីររូបក្នុងការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានចោទប្រកាន់។

^{១០៦} វិធាន ៥០ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

^{១០៧} វិធាន ៥៣(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

^{១០៨} វិធាន ៥៥(២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំនាន់ដីកាបដីសេដ្ឋកិច្ចប្រចាំប្រទេសកម្ពុជា បានសម្រេចលើកិច្ចសន្យាស្តីពីការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងសហព្រះរាជអាជ្ញា និងសាលដីកាដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះដោយផ្លូវ

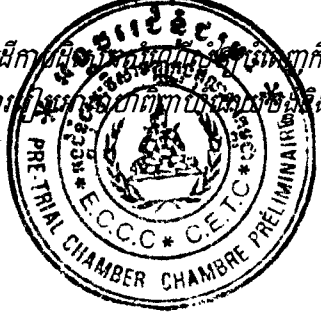

ដែលរាល់កិច្ចស៊ើបសួរទាំងអស់ត្រូវប្រតិបត្តិតាម។ ហេតុដូច្នោះ ខណៈពេលដែលកថាខណ្ឌ (២) កថាខណ្ឌ (៣) និងកថាខណ្ឌ (១០) នៃវិធាន ៥៥ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកដាក់ពាក្យ សុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមានសិទ្ធិស្នើសុំ ស.ច.ស ឱ្យចេញដីកាសម្រេច ឬបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដើម្បីដឹកនាំកិច្ចស៊ើបសួរនោះ សិទ្ធិនេះត្រូវបានកំណត់មកត្រឹមតែវិសាលភាពដូចរៀបរាប់ពីខាងលើប៉ុណ្ណោះ។ យោងលើក្របខណ្ឌការងារនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា ដើមបណ្តឹងខ្លួនរណ៍មិនអាចអះអាងបានដោយជោគជ័យទេថា សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា មិនត្រូវបានគាំទ្រដោយក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ឬវិធានផ្ទៃក្នុងនោះ។ សហព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាភាគីដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការកំណត់វិសាលភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរ។ កិច្ចស៊ើបសួរនេះត្រូវបង្កើតឱ្យបាននូវធាតុផ្សំបទឧក្រិដ្ឋដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ជនត្រូវចោទ ដើម្បីឱ្យធាតុផ្សំនិងការទទួលខុសត្រូវទាំងនេះ អាចត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងដីកាដោះស្រាយ។ ស.ច.ស បានប្រតិបត្តិត្រឹមត្រូវទៅតាមក្របខណ្ឌការងារនេះ នៅក្នុងការសម្រេចរបស់ខ្លួនថា អង្គហេតុដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់នោះ មិនស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរនោះទេ។ ស.ច.ស មិនមានកំហុសអង្គច្បាប់ឡើយ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់បន្ថែមទៀតថា ប្រសិនបើដើមបណ្តឹងខ្លួនរណ៍បានបង្ហាញឱ្យគ្រប់គ្រាន់ថា ភស្តុតាងដែលស្នើឡើងនោះ អាចបញ្ជាក់ពី“ធាតុផ្សំផ្នែកយុត្តាធិការចាំបាច់សម្រាប់ការបង្កើតឱ្យមានថាតើ ស្ថានភាពអង្គហេតុ ដូចរៀបរាប់នៅក្នុងកថាខណ្ឌ ៣៧ ដល់ ៧២ នាំឱ្យមានឧក្រិដ្ឋកម្មដែលស្ថិតនៅក្នុងយុត្តាធិការរបស់ អ.វ.ត.ក” ជាជាងការអះអាងដ៏សាមញ្ញថា ភស្តុតាងនឹងនាំឱ្យមានដូច្នោះនោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចនឹងសម្រេចផ្ទុយពីនេះ។

គ. មូលដ្ឋានទីបីនៃបណ្តឹងខ្លួនរណ៍៖ ការបដិសេធមិនត្រឹមត្រូវលើសំណើដោយសារ ស.ច.ស មិនអាចកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងស្វែងរកបុគ្គលដែលត្រូវស្តាប់ចម្លើយ

៣៩. ផ្អែកលើមូលដ្ឋាននេះនៃបណ្តឹងខ្លួនរណ៍ ដើមបណ្តឹងខ្លួនរណ៍ធ្វើការចោទប្រកាន់ថា ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់នោះ ផ្អែកលើការបកស្រាយមិនត្រឹមត្រូវមួយទៅលើច្បាប់ជាធរមាន ដោយសារ ស.ច.ស បដិសេធសំណើសុំស្តាប់ចម្លើយសាក្សីមួយចំនួនសារជាថ្មី លើបញ្ហារៀបការដោយបង្ខំ និងបទឧក្រិដ្ឋពាក់ព័ន្ធផ្លូវភេទដទៃទៀត។ ស.ច.ស សម្រេចបដិសេធសំណើនេះដោយ

សាលដីកាលើបណ្តឹងខ្លួនរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាសម្រេចលើកិច្ចស៊ើបសួរសាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបការដោយបង្ខំ និងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

ផ្អែកលើមូលដ្ឋានថា ខ្លួនមិនអាចរកបានព័ត៌មានលម្អិតគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីសម្រួលដល់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងទីកន្លែងបាន^{១០៨}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថា ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់មិនធ្វើឡើងស្របតាមមាត្រា ១៣៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា និងវិធាន ៥៥(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងទេ ដែលតម្រូវឱ្យមាន “សេចក្តីសម្រេចដោយមានសំអាងហេតុ” មួយ ហើយដែលបង្កប់ន័យថា សំអាងទាំងនោះត្រូវមានលក្ខណៈក្លាយ និងអាចតាមដានរកឃើញក៏ដូចជាការតម្រូវតាមវិធាន ២១(១)(ក) និង (គ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ទាក់ទងទៅនឹងសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីផងដែរ^{១១០}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថា ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់នេះមិនបានពន្យល់បន្ថែមទៅលើកិច្ចប្រឹងប្រែងដែលបានធ្វើឡើង ដើម្បីស្វែងរកសាក្សីដែលជាកម្មវត្ថុនៃសំណើនោះទេ។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បានធ្វើការ “សាកល្បង” មួយ ហើយផ្ញើសារអេឡិចត្រូនិចទៅលោក [REDACTED] នាយកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា (“DC-Cam”) ហើយអះអាងថា ខ្លួនមានភាពងាយស្រួលក្នុងការទទួលបាននូវព័ត៌មានពីទីកន្លែងរបស់សាក្សីពីររូបក្នុងចំណោមសាក្សីដែលមាននៅក្នុងបញ្ជីស្នើរោះ^{១១១}។

៤០. អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា ទង្វើករណ៍របស់ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មិនត្រឹមត្រូវ លើមូលដ្ឋានចំនួនពីរ៖ (ក) ទង្វើករណ៍នេះមានភាពមិនពិតដោយធ្វើការសន្និដ្ឋានថា ស.ច.ស មិនបានព្យាយាមកំណត់ទីកន្លែងរបស់សាក្សី ដោយសារតែដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អាចស្វែងរកសាក្សីពីរនាក់ក្នុងចំណោមសាក្សីទាំងនោះដោយភាពងាយស្រួល។ សេចក្តីសន្និដ្ឋានដូចគ្នា ប៉ុន្តែ មានលក្ខណៈចោទប្រកាន់តិចជាងនេះគឺថា ស.ច.ស ពិតជាបានធ្វើការស្រាវជ្រាវ ប៉ុន្តែ ការស្រាវជ្រាវនេះមិនគ្រប់គ្រាន់ ហើយ(ខ) កថាខណ្ឌទី ១៦ ដល់ ១៨ នៃដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់នោះ ពិតជាបានផ្តល់សំអាងហេតុ បញ្ជាក់ពីមូលហេតុដែល ស.ច.ស បានបដិសេធមិនស្តាប់ចម្លើយសាក្សីទាំងនោះ។ ជាការពិត សំអាងហេតុមួយក្នុងចំណោមសំអាងហេតុទាំងនោះ បង្កើតបានជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍យកមកធ្វើជាមូលដ្ឋានទីពីរក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ខ្លួន។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបដិសេធមូលដ្ឋាននេះនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប៉ុន្តែ សូមធ្វើការកត់សម្គាល់ថា ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

^{១០៨} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៤៤-៤៩។
^{១១០} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៤៥។
^{១១១} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៤៧។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ដោយសាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបចំសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

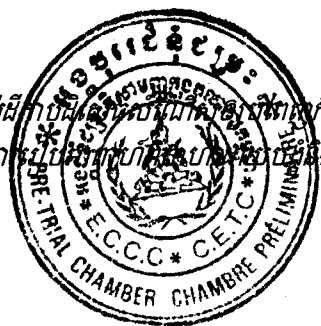
មិនបានផ្តល់ភស្តុតាងនៃទឹកភ្លៀងរបស់សាក្សី ដែលខ្លួនបានអះអាងថា បានទទួលពីនាយកមជ្ឈមណ្ឌល DC-Cam នោះទេ។

ឃ. មូលដ្ឋានទីបួននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍៖ ការបដិសេធមិនត្រឹមត្រូវ ទៅលើសំណើ ព្រោះថាការស្តាប់ចម្លើយបុគ្គលដែលស្នើឡើងនោះ នឹងមិនជួយដល់កិច្ចស៊ើបសួរ

៤១. ផ្អែកលើមូលដ្ឋានទីបួននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថា ដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់ធ្វើឡើង ដោយផ្អែកទៅលើការបកស្រាយមិនត្រឹមត្រូវទៅលើច្បាប់ជាធរមាន នៅពេល ស.ច.ស បដិសេធសំណើសុំស្តាប់ចម្លើយសាក្សីពីការរៀបការដោយបង្ខំ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានមិនត្រឹមត្រូវដែលថា ការស្តាប់ចម្លើយបុគ្គលដែលស្នើឡើងទាំងនោះ នឹងមិនជួយដល់កិច្ចស៊ើបសួរឡើយ ដោយហេតុថាព័ត៌មានមាននៅក្នុងសំណុំរឿងរួចហើយ^{១១២}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថា ស.ច.ស មិនត្រូវបានចងកាតព្វកិច្ចដោយការកំណត់បទចោទរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមទីបួននោះទេ ពីព្រោះថា ស.ច.ស ត្រូវសម្រេចជាមុនសិនទៅលើការកំណត់បទចោទសមស្របនៅក្នុងដីកាដោះស្រាយរបស់ខ្លួន។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថា ស.ច.ស មិនទាន់បញ្ជាក់ថា តើ ឧក្រិដ្ឋកម្មណាមួយដែលខ្លួន “មានបំណងដាក់បញ្ចូលអង្គហេតុដើម្បីសន្និសីទសន្លាប់នៃ (តួយ៉ាង) ការរៀបការដោយបង្ខំ” ទៅក្រោមបទឧក្រិដ្ឋណាមួយនៅឡើយ^{១១៣}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថា ខ្លួនបានស្នើឱ្យមានការចោទប្រកាន់ជនត្រូវចោទផ្ទុះគ្នាពីបទ (ប៉ុនប៉ង)រំលោភសេពសន្ថវៈ ដាក់ជាទាសករ(ផ្លូវភេទ) (ប៉ុនប៉ង)ធ្វើឱ្យមានផ្ទៃពោះដោយបង្ខំ និងការរៀបការដោយបង្ខំ ដែលជាបទឧក្រិដ្ឋជាក់លាក់។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងផងដែរថា “វាអាចជាផ្នែកមួយនៃការវាយប្រហារយ៉ាងទូលំទូលាយ ឬមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ ជាអំពើតែមួយ ឬក៏ជាការវាយប្រហារទូលំទូលាយ ឬជាប្រព័ន្ធដោយខ្លួនវាផ្ទាល់”^{១១៤}។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អះអាងថា មានតែតាមរយៈការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី និងជនរងគ្រោះបន្ថែមប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចបង្ហាញថា ការរៀបការដោយបង្ខំមិនមែនជាបទឧក្រិដ្ឋមួយ

^{១១២} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៥០-៥៩ និងជើងទំព័រ ៣៥ ដោយយោងទៅលើដីកាដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ១៦។
^{១១៣} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៥៤។
^{១១៤} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៥៤-៥៥។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ដីកាបដិសេធមិនត្រឹមត្រូវលើកិច្ចស៊ើបសួរសាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើការរៀបការដោយបង្ខំ និងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

ដាច់ចេញដោយឡែកពីគេតែឯង ដែលបានប្រព្រឹត្តនិងរៀបចំដោយកម្មាភិបាលម្នាក់ៗនោះ ប៉ុន្តែ បានកើតឡើងទំនងជាផ្នែកមួយនៃប្រព័ន្ធដែលមានពាសពេញប្រទេស”^{១១៥}។

៤២. អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា ការចោទប្រកាន់របស់ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដោយផ្អែកលើ មូលដ្ឋាននេះ ខ្វះភាពច្បាស់លាស់។ ជាបឋម ការចោទប្រកាន់នេះលើកឡើងម្តងទៀតថា សហ ព្រះរាជអាជ្ញាមានសិទ្ធិដាច់ណាត់ក្នុងការកំណត់នូវវិសាលភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរ។ បន្ទាប់មក ដើម- បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ហាក់ដូចជា ច្របាច់បញ្ចូលគ្នារវាងលក្ខខណ្ឌកំណត់តាមច្បាប់នៃឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំង មនុស្សជាតិ និងអង្គហេតុដែលត្រូវមានដើម្បីបញ្ជាក់ពីធាតុផ្សំនៃឧក្រិដ្ឋកម្មចំបងនេះ។ ហេតុដូច្នោះ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ធ្វើមិនត្រឹមត្រូវ ដោយអះអាងថា ស.ច.ស មានកំហុសដោយមិនស៊ើបអង្កេត “ថាតើការរៀបការដោយបង្ខំ គឺជាការរាយប្រហារយ៉ាងទូលំទូលាយ ឬ មានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ ប្រឆាំងនឹងប្រជាជនស៊ីវិល ដូច្នោះមែនដែរឬទេ”^{១១៦}។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានចោលមូលដ្ឋាននៃ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ។

ង. មូលដ្ឋានទីប្រាំនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍៖

ការបដិសេធមិនត្រឹមត្រូវលើអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយរូប

៤៣. ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានទីប្រាំនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចោទប្រកាន់ថា ដីកា សម្រេចដែលត្រូវបានជំទាស់នោះ ធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើការសន្និដ្ឋានមិនត្រឹមត្រូវយ៉ាងច្បាស់ ក្រឡែកលើអង្គហេតុ ក្នុងការសម្រេចបដិសេធអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មួយរូប^{១១៧} ដោយឈរលើមូលដ្ឋានថា ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មិនបានបង្ហាញឱ្យច្បាស់ថាតើការចោទ ប្រកាន់នោះ អាចស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃការស៊ើបអង្កេតដោយរបៀបណា^{១១៨}។ ដើម បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើកទទ្ធិករណ៍ថា នៅក្នុងចម្លើយសាក្សីរបស់មជ្ឈមណ្ឌលDC-Cam សាក្សី

^{១១៥} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៥៧។

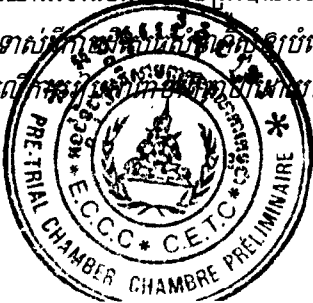
^{១១៦} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៥៩។

^{១១៧} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៦០-៦២ ដោយយោងទៅលើ [REDACTED]

[REDACTED] ។

^{១១៨} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៦០ និងជើងទំព័រ ៤៤ ដោយយោងទៅលើដីកាដែលត្រូវបានជំទាស់ កថាខណ្ឌ ៧។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំទាស់ពីការស៊ើបសួរលើកទទ្ធិករណ៍សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរលើកទទ្ធិករណ៍សាក្សីរបស់បង្គំនិងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

រៀបរាប់ ថាខ្លួនរស់នៅជាមួយឪពុកម្តាយនៅក្នុងខេត្តព្រៃវែង ថា ឪពុករបស់គាត់ គឺជាជនជាតិ
វៀតណាម ថា ឪពុករបស់គាត់ត្រូវបានគេយកទៅ ហើយមិនឃើញត្រឡប់មកវិញទេ ហើយថា
ខ្លួនគាត់ (សាក្សី) បានឮថា ឪពុកនោះត្រូវបានចាប់ខ្លួន និងសម្លាប់។ យោងតាមដើមបណ្តឹង
ឧទ្ធរណ៍ អង្គហេតុទាំងនេះពិតជាស្ថិតនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី៦៩នៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ
មែនដែលក្នុងនោះរៀបរាប់ពីខេត្តព្រៃវែង ថាជាខេត្តមួយក្នុងចំណោមខេត្តចំនួនពីរដែលបក្សកុម្មុយ
នីស្តកម្ពុជាអនុវត្តគោលនយោបាយកម្ទាត់ប្រជាជនវៀតណាម^{១១៩}។

៤៤. សំណើទីមួយយោងទៅលើសេចក្តីដកស្រង់ចំនួនបីទំព័រ ដែលដកចេញពីចម្លើយសាក្សីរបស់មជ្ឈ-
មណ្ឌល DC-Cam បកប្រែពីភាសាខ្មែរទៅភាសាអង់គ្លេស ដើម្បីគាំទ្រសំណើសុំស្តាប់ចម្លើយ
អ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជាថ្មី។ សំណើនោះអះអាងថា បុគ្គលដែលត្រូវ
បានស្នើឱ្យស្តាប់ចម្លើយសារជាថ្មី បាននិយាយថា ឪពុករបស់គាត់ត្រូវបានគេយកទៅ ហើយ “មិន
បានឃើញត្រឡប់មកវិញទេ”^{១២០}។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា ឯកសារនេះមិនមាន
រៀបរាប់ពីឪពុករបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំនោះថា ជាជនជាតិវៀតណាមទេ (បើទោះជាអង្គបុរេជំនុំ
ជម្រះយល់ឃើញថា ឈ្មោះរបស់គាត់នៅលើឯកសារអាចបញ្ជាក់ថា គាត់គឺជាជនជាតិវៀតណាម
ក៏ដោយ)។ ឯកសារនោះក៏មិនបញ្ជាក់ ថាតើការចាប់ខ្លួនរបស់ឪពុកគាត់ធ្វើឡើងនៅពេលណា និង
នៅទីកន្លែងណាដែរ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា តាមពាក្យបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដើម-
បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍យោងទៅលើចម្លើយសាក្សីពីរបានមកពី DC-Cam^{១២១} ដែលខុសពីចម្លើយសាក្សី
ដែលផ្តល់ឱ្យ ស.ច.ស ក្នុងការគាំទ្រសំណើទីមួយ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា ដើមបណ្តឹង
ឧទ្ធរណ៍មិនបានអះអាងនៅក្នុងសំណើទីមួយថា ការបាត់ខ្លួននោះស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពដែលមាន
នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី៦៩ នៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរទេ។ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ខកខាន
ក្នុងការបង្ហាញថា ស.ច.ស មានកំហុសអង្គហេតុ ដោយ ស.ច.ស សន្និដ្ឋានថា ព័ត៌មាននៅ

^{១១៩} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៦២។
^{១២០} សំណើសុំទីមួយ ជើងទំព័រ ៧៣ ដោយយោងទៅលើចម្លើយសាក្សីរបស់ DC-Cam ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០០ លេខ
ERN (ភាសាអង់គ្លេស) 00332650។
^{១២១} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ជើងទំព័រ ៤៥ ដោយយោងទៅលើចម្លើយសាក្សីរបស់ DC-Cam ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០០ លេខ
ERN (ភាសាខ្មែរ) 00033536 និង ERN (ភាសាខ្មែរ) 0003540។

សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំនាញដីកាប្រើប្រាស់កិច្ចសន្យាស៊ើបសួរ
សាក្សីដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចសន្យាស៊ើបសួរលើការរៀបរាប់ពីការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ

ក្នុងសំណុំរឿងមិនបានបង្ហាញឱ្យច្បាស់ ថា ការចោទប្រកាន់ទាំងនោះស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាព
នៃកិច្ចស៊ើបសួរឬទេ។ ហេតុដូច្នោះ មូលដ្ឋានទីប្រាំចុងក្រោយនេះ ត្រូវបានច្រានចោល។

ហេតុដូច្នោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះសម្រេចជាឯកច្ឆ័ន្ទ៖

- ១. ទទួលយកបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ តាមទម្រង់ និង,
- ២. ប្រទានចោលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ចាត់ទុកថាឥតបានការ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

ចៅក្រមអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

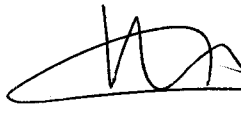
ប្រធាន

Rowan DOWNING

នំយ ថុល Catherine MARCHI-UHLIN

ប្រធាន គឹមសាន